

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuj e dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravníštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravníštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Celjska policija.

Pri zadnji revolti proti celjskim Slovincem in njihovim češkim gostom je igrala celjska policija posebno znamenito vlogo. Postopanje je bilo tako, da bije v obraz vsem pojmom o dolžnosti organov javne varnosti, postopanje je bilo tako, da pade odgovornost za vse, kar se je one dni v Celju zgodilo, na to policijo.

Celjske dogodbe so jasen dokaz, da celjska policija nima volje izvrševati svojo proketo dolžnost, da nalašč ni hotela vzdržati javnega mira in reda, ter da ni hotela varovati Slovencev in Čehov napadov na njihove osebe in na njihovo imetje.

Celjsko nemčurstvo se je več tednov popolnoma očitno pripravljalo na revolto. Vsak človek v Celju je vedel, da se delajo priprave za dejanske napade na Slovence, da se pripravljajo hudodelstva.

Vodili so te priprave člani občinskega sveta, torej ljudje, ki imajo vpliv na mestno policijo. Ti so hoteli imeti, da bi se zgodili napadi na osebe in imetje. Zato niso poklicali na pomoč nepristranskih, obče spoštovanih orožnikov, ampak celovške policaje. Vedeli so, da bi orožniki ne trpeli tolovajstev, da bi se ne dali zlorabljati in zlasti, da bi se ne ravnali po tistih tajnih instrukcijah, katere so dobili celovški in celjski policaji.

Mi posamičnim policistom nečemo ničesar očitati. Oni so delali tako, kakor jim je bilo ukazano, izvršili so dobljena povelja in niso smeli vprašati, če je to prav in pošteno kar morajo storiti. Iz postopanja policistov pa je lahko posneti, kakšni so bili tisti ukazi, je lahko spoznati, da spadajo prav za prav zapovedniki celjske policije, župan Stieger, podžupan Rakusch in drugi celjski matadorji, na zatožno klop.

Policija je v Celju dopuščala zbiranje

številnih množic, katere so imele očitno sovražne namene. Niti prsta ni genila, da bi jih razkropila. Ravnodušno je gledala, kako so te podivjane tolpe grozile mirnim Slovincem in Čehom s smrtjo, in dopuščala je, da so dejansko napadale Čeha in Slovence s palicami in s kamni.

V navzočnosti policije, pred očmi teh organov javne varnosti so bili Slovenci in Čehi napadeni in pobijani. Policija je to mirno gledala, je ta tolovajstva dopuščala in se ni ganila, da bi to preprečila, da šla je v svoji nečuvni pristranosti tako daleč, da je aretovala napadence, — napadalce pa puščala v miru, da so mogli storiti nova hudodelstva, kar posebno drastično kažejo slučaji Beg, Bovha, Perdan, Kač, Reicher in Gostinčar.

Tako je policija naravnost podpirala napadalce, kakor je sploh iz vsega njenega vedenja jasno razvideti, da ni smela napadajočim nemškimi tolpam ničesar zabraniti nego jim vse dopuščati, kar počno, naproti pa, da je imela ukaz preprečiti, da bi se napadeni Čehi in Slovenci branili ter vsacega aretovali, kdor bi se branil.

Kri je tekla v Celju. Slovenska kri, a kriva je tega celjska policija.

A ne samo, da je policija dajala nemčurkim napadalcem potuho pri demonstracijah, pri grožnjah in dejanskih napadih na mirne Slovence in Čeha; ne samo da je vdrla siloma v čitalnične prostore, torej v privatno stanovanje, ne samo da je zlorabeč svojo oblast aretovala napadene Slovence ter puščala v miru napadalce, da se odtegnejo kazni, ne samo, da je sama demonstrirala s tem, da je, kakor poroča očividec v „Nar. Listih“, salutirala vselej, kadar so razsajali prepevali „Wacht am Rhein“, ne samo, da je ravnodušno dopuščala, ko so izgrezniki vpili „Pereat Austria“, „Nieder mit Oester-

reich“, „Heil Bismarck“, „Heil Wilhelm“, „Heil Alldeutschland“, asistirala jim je celo pri napadih na hišo dra. Sernca, na „Narodni dom“, na opatovo in kapelanovo stanovanje.

Izgrezniki so se v spremstvu policije privlekli pred ta poslopja in so pred očmi policije izvršili svoj zločin, ne da bi jim bila policija branila. Policija je vse videla, je vse gledala, pa ni storila ničesar. To je škandal, da mu ga ni primere v nobeni civilizovani državi.

Ako bi se bili celjski Nemci in nemškutarji omejili zgolj na demonstracije, ako bi se bili vzdržali vsacega dejanskega napada na Slovence in na njihove goste, bi mi sami rekli, da je na mestu obzirnost. Ali koder dopušča policija dejanske napade, zavratno pobijanje mirnih državljanov, ne da bi zločince prijel, koder dopušča policija, da se izgrezniki lotijo celo privatne hiše, tam neha vse, tam ne vlada več zakon, tam je zagospodovalo tolovajstvo, tam vlada anarhija.

In v Celju je vladala prava pravcata anarhija, a celjski podžupan Rakusch je svoje someščane naravnost pozivljaj na boj, na klanje Slovencev in Čehov. Anarhija je vladala, ker celjski policaji po ukazu svojih predpostavljencev niso smeli zabraniti izločinov, niso smeli prijeti zločincev. Gospodarji celjske policije so hoteli imeti anarhijo in jo tudi imeli.

Vsega, kar se je zgodilo, je kriva celjska policija, a njeno nečuvno postopanje je bilo mogoče samo vsled tega, ker je ta policija mestna, in ker so njeni gospodarji, v prvi vrsti podžupan Rakusch, bili voditelji izgreznikov. Slovenec niti se da ni varen svojega življenja in varno ni njegovo imetje v Celju.

Taka policija, kakor je celjska, ne more vživati nikacega zaupanja in ni sposobna vzdrževati javnega reda in mira, ker nima volje v to. Razmere pa se ne bodo premenile dokler ostane celjska policija v

rokah tistih, samega fanatizma že steklih ljudi, kateri imajo celjsko mestno upravo v rokah, in kateri na najdrznejši način zlorabljajo svojo oblast nad mestno policijo v svoje strankarske svrhe.

Celjska policija ni družega, kakor dekla veleizdajalskih celjskih Wolfovcev, ona ne varuje niti posameznih državljanov niti zasebnega imetja celjskih Slovencev, ona samo podpira Wolfovo druhal!

Po celjski revolti je popolnoma nemogoče, da ostane policija še nadalje v rokah celjske občine. Ako bi vlada ne hotela odvzeti občini policije, ako bi ne prevzela policijske uprave sama, — in jedino na ta način se da zavarovati celjskim Slovincem osebna varnost in varnost njihovega imetja — potem bodo morali celjski Slovenci misliti, da želi vlada sama, naj bi se nadaljevalo kar se je začelo, in bodo sami skrbeli za svojo varnost.

V Ljubljani, 18. avgusta.

Slovanska liturgija v Dalmaciji.

„Agramer Tagblatt“ poroča: Kakor se nam javlja iz Zadra z dobropoučene strani, se rimska kurija z akcijo nadškofa Rajčevića proti staroslovenski maši ne strinja ter je ne odobrava. V kratkem izide v tej zadevi odlok kurije, ki bo izpolnila želje dalmatinskega prebivalstva. Gorko želimo, da bi bila ta vest resnična, ter da odlok rimske kurije za vselej spodnesel tla takim latinizatorskim samovoljnostim, kakoršne si je dovolil nadškof Rajčević.

Dogodki na Francoskem

kažejo, da so stebri, na katerih sloni francoska republika, popolnoma trhleni in gnili. Pričevanje francoskih generalov kaže, da smatrajo ti poštenjaki očitna sleparstva Henryja, Paty de Clama in Esterhazyja za velezaslužno domoljubno delo, ter da je bil Dreyfus obsojen le na podlagi praznih domnevanj, govorice in sumov, ne pa na podlagi jasnih in neovrznih dokazov. Najnovejše je, da smatrajo generali sedaj Dreyfusa vendar-le piscem usodnega bordereau,

LISTEK.

Tri dni in tri noči.

(Črtica. Spisal Jurij Zaloški.)

Bolan in v potrebi povrnil se je Tjade v vas svojih dedov in sorodnikov. Bilo ga ni že nad celih trideset let držema na spregled. Govorilo se je o njem za gotovo, da so ga ubili Turki in vzeli njegovo kri...

Poprej se je vračal vsaj nekaterikrat in pravil ljudem tu in tam čudne zgodbe o ljudeh tam po Pruskem, na Tirolah in v Lahih. Bil je baje še dlje, na Rusovskem v mrazu in snegu ter šel še naprej, celo tja do groba Mohamedovega, ki bi ga menda ne smel videti noben krščen človek. Zato pa je prišlo prokletstvo čezenj, in Bog mu ni dal več videti v življenji rojstnega kraja ter umreti tam. Lahko bi se hodilo po svetu, če ne bi bilo zadnje ure...

A Tjade je prišel vender-le. Prevladalo je zato mnenje drugih, da ima in zna brati stoletno pratiko, v kateri je zapisana natanko zadnja ura vsacega človeka —

Ljudje so ga imeli v čudnem spominu in branili so se ga zategadelj. Kadar koli je prišel sicer nazaj, imel je polne žepe denarjev, stal na voglih, smejal se ljudem in zapravljal vse. Potlej je izginil na nagloma.

Ko je prišel zadnjikrat, opeharil je za gotovo ženo svojega brata in ga spravil pod zemljo —

Zdaj pa je bil star, ves izsušen in popolnoma brez pomoči. Pripeljali so ga na zadnjo uro iz mesta in ga prepustili soseski.

Vzeti bi ga imel nečak njegov, a ta se ga je ubranil, ker ni imel ob čem preživiti ga, prostora pa je bilo komaj za ženo in otroke. Drugi niso bili voljni, ker ni obdeloval domače zemlje in se rajše pehal po svetu ves čas svojega življenja. Naposled so kmete izvadljali ter ga prepeljali v zgornji konec vasi.

Najprvi na vrsti je bil bogat kmet s priimkom Moranov. Njegovo posestvo je bilo veliko in imel je vsega obilo. Bil pa je sila tenkovesten in človek poln predsodkov. Govoril je rad o svojem imenji, bil prepričan o svoji veljavi in meril je vsak hip na tihem veliki razloček med seboj in kom drugim... Zato je poslušal najrajše, če ga je hvalil kdo, štel take ljudi za pametne, bil jim uslužen ter jih popraševal nalašč tu in tam za svet. Seveda so bile navadno stvari, ki jih je umel on bolje kot kdo drugi. Kazal je na ta način svojo bistroumnost. Prisegal je na izkušnjo svojih prednikov ter praznoval v letu še vse one dni posebej, na katere se jim je

zgodila kaka nesreča. Za novotarje je bil gluhi in se jim je posmehoval.

Bil je že prileten in šele pred letom oženjen. Govoril je o svoji ženi z velikim spoštovanjem ter obiskoval z njo na vsak večji praznik svojega tasta.

Postlal je Tjadeju v svisl, nosil mu sam mleka, kupil mu žganja, ki mu ga je ulival potem lastnoručno. Ob tacihi prilikah je poklical nekaj sosedov ter skušal začeti razgovor z njim. Tjade je bil slab. Govoril je le še v presledkih. Jezik se mu je vsaki čas zapletel, jasnost pa ga je zapuščala. — Spravili so iz njega toliko kot nič. Pomilovali so ga in tolažili s smrtjo... Potem so ga pustili do noči.

Drugi dan je bil Tjade toliko da živ. Prepeljali so ga h kmetu, ki je bil drugi izvadljan. Ta je bil skop, nezaupljiv in izkoriščal je kolikor možno druge. Bil je umen v branji in vedel je in znal vsak hip svetovati komu kaj. Če se je obneslo, potem šele je poskusil sam. Hlevi in hiša so bili še čisto starinski, ko so jih bili postavili predniki. Odlašal je s popravljem povsod in ves čas svojega življenja. Imel je že dorasle sinove, nad katerimi je tožil v vsakem pogovoru.

Brigal se ni sam za starca Tjadeja več kot toliko, da ga je z očitajočimi besedami stavil sinovom v svarilo. Žena je

poskrbela zanj in mu nesla, kar je ostalo pri hiši.

Tretji dan je prišel na vrsto Gregor. Kmet Gregor je bil udan pijači in tožbam. Branil se ga je živo pod streho, ko so ga pripeljali pod njegovo hišo. Sosedje so ga prisilili, a nosili od drugje, kar potreba. Prinesli so čistega platna in mleka. Tu in tam je pogledal čez dan še kak otročaj v sami srajci na pod in zbežal.

Na večer Gregorja ni bilo doma. Sedel je v krčmi in jezil se nad sosedmi.

Drugo jutro so našli Tjadeja mrtvega. Ležal je na slami ves mrzel in siv ter z zevajočimi očmi. Nagubano čelo je bilo še svetlo od potu, lasje pa kot zljepeni...

Po besedovanji so odločili za mrtvaški oder star, prazen ulnak na Gregorjevem vrtu. Prodajal ga je že pred leti drugam, a stal je še vedno na starem mestu. Star čevljar naj bi ga porabil takrat pri postavljanji nove kajze za sobo in hram. Tja so postavili mizo, nastlali jo s slamo, potlej pa prinesli Tjadeja zavitega v rjuho. Star kmet ga je umil in oblekel. Zato mu je kupil nečak žganja. Položili so tako Tjadeja na oder, zakrili mu obraz po svojih običajih s pokrivalom in pregnili ga vsega z naličjem, ki je segalo ravno še do vznožja in skrilo boste noge. — Dala je naličje pravična in božja žena, kateri je umrl mož

dasiravno je pisava bordereaua notorično Esterhazyjeva, in dasiravno je Esterhazy sam že opetovano, javno, v listu „Matinu“ priznal, da je pisal tisti bordereau, na podlagi katerega je bil Dreyfus obsojen. Sedaj pravijo nekdanji generalni zagovorniki in strastni branitelji lopovskega majorja Esterhazyja, da se je dal Esterhazy s 600.000 franki podkupiti, da sedaj laže ter se sam proglašja piscem bordereaua, katerega pa je vendar-le pisal Dreyfus. Generali se vrté torej s svojimi dokazi kakor petelin na strehi, in kar je včeraj govorilo za Esterhazyjevo krivdo in Dreyfusovo nedolžnost, je danes „nov“ dokaz za Esterhazyjevo nedolžnost in Dreyfusovo krivdo. S takimi pričami ima seveda Dreyfus sila težak boj. — Labori se počuti slabše, zato bode stopil na njegovo mesto odvetnik Mornard. Odvetnik Demange je baje dober zagovornik, a počasen mislec, zato so imeli generali zadnje dni, ko ni bilo Laborija pred sodiščem, mnogo lažje polje. — Antisemit Guérin s 40 pristaši je še vedno oblegan in vlada se doslej še ni odločila, kako se polasti teh zarotnikov proti ustavi, ki še sedaj pošiljajo proklamacije na narod, da se naj jim pridruži v boju zoper sedanjo vladno. Guérin hujša torej še sedaj k revoluciji. Znani antisemitski fanatik Rochefort je pobegnil v Švico. Zaprti Déroulède je bil baje glava široko razpredene zarote, ki je hotela z denarjem pretendentov ustanoviti monarhijo.

Nemški sredozemski prekop.

V nemškem drž. zboru se je začelo drugo čitanje vladne predloge, naj se zgradi od Dorpmunda do Rena in dalje velik sredozemski prekop. Pri prvem čitanju vladna predloga ni dobila večine, kar je Viljema II. jako jezilo ter je parkrat — na raznih banketih — prav osorno ropotal nad upornimi konservativci. Tudi pri drugem čitanju so se pokazali že takoj prvi dan hudi nasprotniki novega prekopa. Opozicija konservativnih agrarcev in Poljakov je jako resna in možno je, da ne dobi predloga niti pri drugem čitanju zadostne večine. Nasprotniki pravijo, da bode prekop osredotočil ves promet, da bode prenesel trgovino le na obmejne dežele ter s tem škodil onim, ki so od prekopa oddaljeneše. Železnice bodo jako oškodovane. Tudi bode imeli Nizozemska in Belgija od prekopa glavno korist. Železniški minister Thielen je dokazoval, da velikanskega prometa železnice več ne zmagujejo, major Brodde pa je dokazoval važnost prekopa s strateškega stališča. Značilno je, da ima predloga tudi v centru več nasprotnikov. — Finančni minister Miquel je izjavil, da je vlada na to že pripravljena, da bo predloga odklonjena, a da za ta slučaj še ni ničesar sklenila. Zbornica pa naj se zaveda, da bode smatrala vlada odklonitev jako resno. Iz teh besed je sklepati, da misli vlada ali zbornico razpustiti ali pa se spremeni vlada. — Današnji „Grazer Tagblatt“ je prinesel brzojavko, da je bila predloga tudi pri drugem čitanju odklonjena, in sicer je glasovalo zanjo le 126 poslancev, proti pa 288. Vse govornice in grožnje Viljema II. niso torej prav nič zalegle! Ubogi Viljem!

na nagloma in nesrečne smrti v tujini. V kot so postavili star stol, nanj pa prižgano, zakajeno svetilko, večno luč. Poleg nje je ležala svetinja, nekaj žveplenice in trije krajcarji — zapuščina rajnkega... Pri njem ni bilo nikogar, le sém in tja je zabrenčala kaka muha — zunaj je šumel delavnik; samo stare bruške okolu uljnaka šumele so tiho in kot skrivnostnejše. Kokoši so si izbrale svoj prostor drugje, in bližnji pes je zacvilil včasih. Uljnak je stal odprt, videl se je pa tudi od strani skozi lino mrtvaški prt brez vsakih form na izsušenem telesu.

Zvečer so pripeljali krsto. Dva kmeta sta ga dvignila in položila vanjo. Tačas so prihajali iz vasi molit k mrliču. Stali so ob njem s sklonjeno glavo, — uljnak je bil nekaj ostentov prenizek za doraslega — potlej pa so poglobili zunaj na travi. Govorili so v nizkih glasih, pili in kadili mrtvašnico; nekateri so molčali, ženske pa so pele pesmi od vic in večne sodbe. — Po polnoči zavlada je zopet tišina, da se je čulo tiho šumerje bližne vodé...

Drugo jutro je naložil cerkovnik krsto na voz in odpeljali so ga iz vasi še pred solnčnim vzhodom.

Shod nemške socialne demokracije.

Bodoča velika letna skupščina nemške socialne demokracije bo ena najvažnejših. Na dnevnem redu je obravnavo o principalnih in taktičnih načelih vsega stranknega delovanja. Avgust Bebel bo govoril o napadih na temeljna načela in taktično postopanje stranke ter s tem sprožil veliko debato o nazorih Bernsteina in drugih, ki so začeli zametati nepraktični Marxizem. Bernstein, Schippel, Heine i. dr. so se od nače, katere zagovarja Bebel, daleč odstranili. V Hanovru se bode torej bila jako zanimiva bitka med socialisti raznih struj.

Anglija in Transvaal.

Napetost med Anglijo in Transvaalom narašča, in vojna je skoraj neizogibna. Vlada južnoafričanske republike je že odredila, naj se po javnih cerkvah moli za ohranitev miru. Angleška vlada je poklicala domov miru naklonjenega Butlerja, kar se splošno smatra za vseh bojaželjnih jin gov v Londonu. Ako se Krüger v poslednjem času ne premisli in ne dovoli mešane komisije, ki naj dožene volilno reformo, je vojna gotova stvar. Nemški parnik „Reichstag“ je peljal te dni mimo Portugala 400 zabojev patron za Transvaal, kar dokazuje, da se Transvaalci že pripravljajo za boj. Lahkega dela Angleži ž njimi gotovo ne bodo imeli.

Dopisi.

Iz Celja, 15. avgusta. Sedaj, ko sem se srečno vrnil iz Celjskega zverinjaka, kjer so nas podivjane in zbesnele bestije pod varstvom slovitih Celjske policije smele napadati, kakor se jim je ljubilo, sedaj se mi urivajo različne misli, katerih hočem nekaj povedati. Prvo mesto zasluži brez dvoma — policija! Take policije menda ni na vsem svetu, kakoršna je v Celju! Videl sem velike demonstracije drugod, na pr. na Dunaju za časa Badenija, a tam je policija res nastopala zoper demonstrante, v Celju je bila solidarna z demonstranti! Prvo in najnavadnejše sredstvo zoper demonstracije je menda to, da se izpraznejo ulice, in da se zabrani zbiranje fakinaže po ulicah in trgih — v Celju pa je stala policija sredi demonstrantov, je trpela vse, kar so hoteli delati, in čim bolj so razgrajali, tulili in grozili, tembolj se je — smejala! Seveda to se bode tajilo, a gola resnica je, ker sem to videl s svojimi očmi. Ko je prihitel „stražmešter“ celjske policije v „Narodni dom“, da sname slovensko zastavo, priporočal sem mu poprej omenjeno primitivno sredstvo, s katerim bi se v par minutah naredil mir in red, a on mi je odgovoril: „Jo anderswo kann man das schon machen, aber da sind lauter Bekannte, sie wer'n schon auseinander gehen!“ Aha! Kadar se jim bode ljubilo, tedaj pa pojdejo!... Komentarija ni treba. Policija je kakor jastreb prežala, kje bi mogla ujeti kakega Slovenca, Nemca pa je pustila. Par slučajev sem videl sam! In to se je godilo povsod. Zato je neutemeljeno očitjanje, da bi bilo treba več radikalnosti. Dokler smo izročeni taki straži, nam ne pomaga radikalnost prav nič, temveč nam je samo v pogubo; za dokaz so nam Gostinčar, Bolha, Kač itd., ki so pokazali korajžje, da so šli domov, pa so jih zaprli! Šele ko dobimo nepristransko policijo, šele tedaj se nam bode mogla priporočati odločnost. Najzanimivejša pa je to: Nemški listi sami priznavajo vse te divje demonstracije, razbite šipe in na pol demolirana Sernečeva hiša so priča najdivjejših bombardementov, a kje so aretiranci?! Ali oblastva res ne bodo vprašala slavno policijo, če se ji tudi pri takih junaških činih ni zdelo vredno, potegniti kakega pristaša v ljuknjo? Seveda težko bi bilo to, ker so bombardirali vsi in policija je — asistirala! Pri demonstracijah v Pragi je bilo več sto aretiranih, in nemški listi so blatili policijo, — v Celju pa ni nikdo aretiran, dasi so razbite hiše jasna in neovrgljiva corpora delicti! Iz vsega tega se vidi, da je bila policija glavni demonstrativni element. Neobhodno bi torej bilo zapreti in kaznovati vso policijo in nji na čelu njenega komisarja Fürstbauerja, za njim pa župana in njegove prvesvetovalce! Kakšno ulogo je igral glavar grof Attems? Slovenci so se obrnili že poprej do namestništva, da

naj pokaže vsaj enkrat državna oblast, ima li še toliko avtorito, da užene plačane in najete celjske barabe! Ker so si Slovenci iakali pomoči na višjem mestu, čutil se je menda glavar razžaljenega in je ostal brezbrizen. In to je njegova krivda! On je dobro vedel, kaj se namerava. Ko je opoldan poklical dva gospoda k sebi, da prepove govor na Oblakovem grobu, dejal je baje: „Ich hege grosse Befürchtungen“. Zakaj torej ni ničesar ukrenil? Zakaj je pustil podivjano sodrgo tuliti in razgrajati pod svojimi okni, dočim so on in njegovi uradniki pri odprtih in zaprtih oknih gledali to podivjanost!

Šele ko so se zvečer vračali naši s Starega grada in je pri vojašnici postala situacija tako nevarna, da se je bilo bati najhujšega poboja, šele tedaj se mu je zdelo potrebno izprazniti z vojaštvom Jožefov trg. Ko je po noči parkrat prihitel v „Narodni dom“ ter nagovarjal Čeha, naj odidejo po noči, zatrjeval je, da s svojo osebo garantira za mir. Aha! Zakaj pa po dnevi in na večer ni garantiral za mir in red, saj je z zgornjo trditvijo se sam izdal, da bi bil lahko naredil mir, ako le hoče! Zakaj ni vojaštvo patroliralo ponoči po ulicah ter zapodilo v hiše tiste dvomljive elemente, ki so „patrulirali um den „Narodni dom“, um jeden heimkehrenden Slovenen zu züchtigen“, kakor pravi „Presse“?! Vemo, zakaj! Ker so bili med temi kakor roparji prežečimi elementi „gospodje“, kakoršen je županov sin Stieger in zet dr. Negri! In pred tako „gospodo“ ima seveda glavar respekt! Kako pa smo mi provocirali?! Nemški listi priznavajo kolosalne demonstracije, a nakrat se spomnijo, da bi kdo lahko vprašal, čemu pa je ta sodrga tako divjala, — in tedaj privlečejo na dan vzrok: „unerhörte Provokationen“! In kake so bile te provokacije: „höhnisches Lächeln, höhnische Gebärden itd.“ Ali naj bi se bili jokali, ko smo stali na balkonih ali ob oknih in gledali, kako se je penila ta pakaza in vihtela svoje gorjace proti nam Seveda „Narodni dom“ je že sam na sebi „Provokationsgebäude“, če se prikaže kdo na balkonu ali ob oknu, provocira itd. Smeš, to je jedini odgovor na take neumnosti in oslarije. Cenjeni nemškutarčki, ali provocirajo tudi naši kmetje in kmetice, kedar kupujejo v vaših trgovinah in Vam nosijo denar v vaše lačne blagajne? Recite vendar tudi njim, da provocirajo, morda postanejo potem drugega mnenja glede vas in vašega blaga! In končno: kdo pa je bila ta podivjana sodrga? Večinoma so bili to uslužbenci raznih nemškutarških trgovcev, pomešani s poulično opito, najeto in plačano druhaljo, in tej četi na čelu cvet nemške kulture — nemški burši in — meščani Rasch, Mürtl, Rakuš, Stepišnik itd. V prvih vrstah je divjalo sorodstvo županovo, tistega župana, ki bi bil moral skrbeti za mir in red. Ali je kdo tako naiven, da bo že verjel, da je imel župan resno voljo vzdržati mir? O, da, — ako drugi ne, naša oblastva! Toda sami Celjani se niso čutili dovolj močne za take junaške čine, poklicali so iz vseh bližnjih krajev redke odpadnike, zlasti pa so si naročili „ljube goste“ iz Gradca, ki so jim po svojih močeh pomagali pri tem plemenitem delu. Gradčani, ki so odbili Celjanom policijsko pomoč, poslali so — demonstracijsko pomoč. Opozoril bi pa pri tem na nedolžno protislovje, ki se je pripetilo nemškim listom. Pisalo se je, da so se Gradčani na potovanju ustavili v Celju, a potem smo čuli, da so se po „storjenem delu“ kar zopet vrnili v Gradec. Tudi tukaj ni treba komentarja. Krono svoji podlosti, nesramnosti in propalosti pa so postavili ti junaki, ko so se po razbojniških in telovajskih napadih in naskokih zbrali na — Siegesfeier ter se tam Gradčanom zahvaljevali za — pomoč! Fej takim kulturonoscem in dvakrat fej žurnalistiki, ki s pompom poroča o taki Siegesfeier! Wir wilden sind doch bessere Leute!

Iz Celovca, 15. avgusta. Nekako zmagonosno so se povrnili 12. t. m. ob 7. uri s poštnim vlakom naši policaji, s svojimi pruskimi piklhabami osedlani, iz rokovnjaškega nemčurskega Celja, kjer so kazali na prav žalosten način svoj pogum in svoje junaštvo. Koj ko smo čuli, da so bili odposlani od tu ti naši mestni varuhi celjskim barabam na pomoč, vedeli smo takoj tudi s kakimi ukazi, da so se podali

na pot. In nismo se varali. Strogo so imeli zaukazano, čuvati le izzivajoče Nemce, najstrožje pa postopati proti mirnim Čehom in Slovencem. Da so svojo nalogo v zaukazanem smislu dobro izvrševali, to povzeli smo iz raznih časniških poročil. Mi se temu nič ne čudimo in mestnim stražnikom prav za prav niti zameriti ne moremo, da so tako postopali. Oni so kot hlapci svojih nemško-narodnih predstojnikov postopali tako, kakor jim je predrznost, nadutost in zlobnost naših nemško-narodnih pokvek velevala. Ti ukazi pa niso bili tajni, ampak javno se je priznavalo, da je tako prav, ker bode na ta način imela mestna policija celjska večjo moč in bode mogla odločneje postopati proti Čehom in Slovencem, dočim bodo Nemci in nemčurji v tem slučaju varneje, nego bi bili, če bi se poklicali orožniki ali vojaki na pomoč. Iz tega se razvidi, da so naši „kulturonosci“ s temi razmerami računali že kar naprej. Da so se celovski mestni stražniki skušali posebno odlikovati, ume se ob sebi, kar so storili z namenom, da bodo od svojih gospodarjev pri povratku pohvaljeni, eventualno tudi za to še s posebnimi nagradami odškodovani. Prav čudno pa našo mestno policijo osvetljuje to pogumno nastopanje v Celju, dočim je doma navadno tako mlačna in lena, da ni skoro za nobeno rabo. Kakega pijanega dedca še spravi sem in tje pod ključ, za kaj družega pa ni. Ne upa se postopati niti proti ponočnjakom, ki dostikrat posebno v nočeh ob sobotah in nedeljah, tulijo in razgrajajo po mestu tako, kakor kaki vaški hlapci na deželi. Priznali pa so ti policijski možje sami, povrnivši se iz Celja, proti nekemu gospodu na celovškem kolodvoru, ki jih je vprašal, ako so se dobro držali, da so storili, kar in kolikor so mogli, da pa bi vsa mestna policija proti združenim Slovencem nič ne bila opravila, če bi jej ne bilo prišlo vojaštvo na pomoč. Značilno je pa tudi to, da so od tu šli Celjanom na pomoč vsi tisti nemški burši, ki imajo še kaj cvenka na razpolaganje, katerim so se pridružili tudi razni drugi nemško-nacionalni rogoviči in celo nekatere babje macafure. Ko so se včeraj vračali, brala se jim je germanska razdivjanost še bolj markantno na obrazu, nego drugokrat. Kakor je iz listov razvideti, je celjska fakinaža z novega pokazala svojo neutelšljivo srd proti nam Slovencem, kar bi nam moralo na široko odpreti naše oči. Velik škandal je tudi to, da so bili nekateri Čehi celo v Ljubljani izzivani in napadeni. Ali bomo mi Slovenci take surovosti še nadalje mirno prenašali? Ali bomo res trpeli, da nas bode ta razdivjana druhal pobijala kar pri belem dnevu s koli in kamenji? Ali nimamo za to, da hlapčujemo vladi leta in leta kot pokorni sluge, niti toliko pričakovati od iste, da bi poskrbela, da se nas ob takih prilikah ščiti? Ako hoče vlada imeti, da nas naši nasprotniki pobijajo, naj nam to pove, da se bomo vedeli pripraviti za boj. Mi se te nemške druhali ne bojimo; le pusti naj se nam proste roke. Slovanska kri, ki je tekla v nemčurskem Celju, mora biti in bode maščevana, kajti časi bodo prišli, ko se bode moralo s temi capini drugače govoriti. Treba je le, da se vzbudimo in se otresemo zaspanosti. Iz te nas morajo najnovejši celjski dogodki vzdramiti, da si bomo svesti velike naloge, katera čaka rešitve po naši slovanski pesti. Ne udajmo se! A vrlim našim bratom Čehom in osebito celjskim Slovencem iz dna svojih ogorčenih src: Svaka sila do vremena! Slava Vam, ker dobro ste se držali! Rešili ste čast slovansko! Živel!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. avgusta.

— Cesarjev rojstni dan praznoval se je danes, kakor po celi monarhiji, prav slovesno. Streli z grada so zjutraj znani, da je napočil ta dan. Ob 10. uri dopoldne je bila v stolni cerkvi maša, katere so se udeležili načelniki vseh cesarskih in avtonomnih uradov ter mnogo občinstva. Običajne salve so dali domobranci. Sinoči je bil pri deželnem predsedniku g. baronu Heinu supé, katerega so se udeležili gg. knezoškof dr. Jeglič, deželni glavar pl. Detela, deželnega glavarja namestnik baron Liechtenberg, župan Hribar, deželnosodni predsednik Levičnik, finančni prokurator dr. Račič,

finančni ravnatelj Lubec, državni pravdnik dr. Trenz, dvorni svetnik Schermerl, ministerialni svetnik vit. Förster, stajski zapovednik podpolkovnik Tasch, orožniški zapovednik major Riedlinger, deželni odborniki Murnik, Povše in dr. Tavčar, vladna svetnika marki Gozani in dr. pl. Rüling, podpolkovnik Franck, predsednik notarske zbornice Gogola, predsednik odvetniške zbornice dr. Mosche, predsednik zdravniške zbornice dr. vitez Bleiweis, predsednik kranjske hranilnice Luckmann, komornik grof Leon Auersperg, nadinženier Stradal, prošt dr. Klofutar, kanonik Zamejic in vladni tajnik ter načelnik prezidialnega urada Haas. Mej supéjem je sviral vojaška godba. Napitnico na cesarja je izrekel deželni predsednik baron Hein, in je bila ista sprejeta z burnimi živio- in Slava-klici.

— Deželnovladno poslopje je bilo danes dopoldne slovesno blagoslovljeno. Slavnosti so se udeležili samo deželnovladni uradniki.

— Kako je okrajni glavar grof Attems Čehe podil iz Celja. Piše se nam: Ko se je od strani mestnega urada zahtevalo, da Čehi odpotujejo s ponočnim brzovlakom, podpiral je okrajni glavar, gospod grof Attems to zahtevo s pristavkom, da je, če Čehi sami ne bi hoteli, vse pripravljeno, da se porabi sila. Dostavil je: občinstvo je sila razburjeno, jeden ranjenih je mrtev, jeden umira. To je bila neresnica. Ne vemo, jeli je bil gospod grof to neresnico verjel sam, ali ne, a značilno je na vsak način za državnega dostojanstvenika, da na opetovana vprašanja trdi faktum, o kojem se ni prepričal, da je resničen ali pa očitna laž.

— Izlet „Sokola“ na Vrhniko se je — kakor smo že poročali — moral preložiti na drugo nedeljo. V pojasnilo naprošeni smo navesti, da je poleg izrečene želje za odbor „Sokola“ bilo še tudi to mero dajno, da do včeraj popoldne, ko je bil čas kaj natančnejšega naznaniti v „Narodu“ glede posebnega vlaka, še ni imel nobene rešitve od strani južne železnice ravnateljstva na Dunaju. Posebni vlak pa se je naprosil zlasti zaradi jako neugodne ure odhoda na vladnih vlakov z Vrhnike, ker po 5. uri popoldne ne vozi več noben vlak. Toliko v pojasnilo vsem čestitim rodoljubnim prebivalcem na Vrhniki in v okolici. — Odlok železnice je dospel še le danes popoldne ob 1/2 4. uri, da je vlak dovoljen.

— Iz Dobropolja se nam piše: „Slovenec“ je prinesel v 185. številki iz naše doline dolgovezen dopis, kateri ima na sebi nekaj takih znakov, kakor da je — naroden. Dopis ima namen biti nekako spričevalo o zaslugah gosp. Jakliča ter kot tako tudi nekako priporočilo pri podeljevanju nadučiteljskega mesta na naši štirirazrednici. Ker hoče dopis v „Slovenec“ tvoriti javno mnenje iz naše doline, čutimo potrebo, da se tudi mi nekoliko pobavimo z njim. V rečenem dopisu se z velikansko gorečnostjo hvalijo vse mogoče in nemogoče vrline g. Jakliča v šoli in zunaj šole, in iz vse raznetosti je spoznati, kako g. Jaklič in nekaj njegovih somišljenikov hrepeni, da bi postal nadučitelj gosp. Jaklič, ter bi mu bilo tako zagotovljeno še naprej sejati razpor in sovraštvo s svojim konsumnim društvom. G. Jakliča se v dotičnem dopisu povzdiguje v deveto nebo, dasi je vsem dobro znano, da g. Jaklič na korist konsumnemu društvu zanemarljivo šola. Tako vsaj se je izrazil njegov bivši voditelj, dokaz je pa menda tudi, da je dobil že gosp. Jaklič — ukor. Nadejamo se trdno, da se pristojne oblasti ne bodo dale motiti po takih bizantinskih dopisih, niti po kakih „korakih“, katere bodo v to svrhu prav gotovo storili nekateri klerikalni gospodje, ampak da je merodajnim činiteljem jedino-le pri srcu dejanska potreba in dobra stvar. Naša šola — to smo primorani priznati, dasi nam je težkograjati, — je prav zelo zanemarjena. Dosedanji gospod nadučitelj, dasi vsega spoštovanja vreden mož, je bil že nekoliko prestar, g. Jaklič pa je imel preveč posla pri konsumnem društvu, seveda vsemu človek tudi ne more kaj; drugi dve učni moči pa sta dve učiteljici, ki pa poučujeta v prvih dveh razredih. Za to mesto treba je tedaj celega moža, ki se bo brigal le za šolo, ki se bo zavedal svojega poklica, ter bo z vso vnamo izvrševal svojo dolžnost. Zlasti pa bi želeli kakega starejšega izkušenega g. učitelja k nam, ki bi imel

tudi dobro voljo poleg vseh drugih potrebnih zmožnosti. To, prosimo iskreno, naj imajo pred očmi poklicani faktorji. — Kar še dalje kvasi čast. g. dopisnik z naši dolini, o koristi in velikanski potrebi za družne pivnice, ter o liberalcih, je vse tako bedasto, da ne čutimo potrebe na to odgovorjati. Pripomniti bi imeli samo še to, da se pri nas ne more govoriti o liberalcih in klerikalcih, ampak samo o ljudeh, ki so spoznali smoter in korist konsumnega društva ter mu obraili hrbet, in o onih, ki se še delj zavajajo v društveno pivnico.

— Stavbna kronika. Kar se je letošnje pomlad pričelo graditi, bo do zime tudi že pod streho in ometano. Vojška bolnica utegne biti spomlad otvorjena. Dr. Mundova hiša na Rimski cesti, Kornova v Slomškovi, Treotova na Sv. Petra cesti so pod streho; Štrukljeva v Kolodvorskih ulicah je dograjena do drugega nadstropja. Prihodnji teden imajo Palusovi dediči na Sv. Jakoba trgu pričeti podirati ostalo zidovje svoje razdrapane hiše, ker se je v jedni sobi strop udrl in je nastala nevarnost za življenje ljudi, ki še notri stanujejo (!), kakor tudi mimoidočih. Sicer je pa škandal, da se je ta podrtija trpela cela štiri leta po potresu na mestu. Zdaj je magistrat poskrbel za to, da se na onem prostoru zgradi dostojno poslopje ali pa svet prodaja. V Kolodvorskih ulicah podrli so troje odkupljenih poslopij. Tam se prične graditi „ljudska kopel“ za ljubljanske reveže. Na Trnovskem pristanu se dovažajo obilo stavbnega materiala. V Cerkljenih ulicah se prezidavajo prostori v bivši meščanski vojašnici, zdaj Orosi. Dolenčevi hiši št. 21, v koje pritličnih sobah bo nastanjen II. mestni otroški vrtec, v predelanih nadstropjih pa manjša stanovanja za stranke. Zadnji selilni rok je bil letos živahen, zlasti je bilo opaziti mnogo selitev iz novih vlažnih hiš v stare, in iz sredine mesta na periferijo. Cene stanovanjem niso še nič padle, draginja istih je kričeča, pomanjkanje srednjih stanovanj je še vedno čutno, kar se bode nad hišnimi gosdodari več ali manj še maščevalo. Vreme je bilo zadnje mesece za zidarske dela ugodno.

— Petrazrednica pri sv. Jakobu v Trstu. Piše se nam iz Trsta: Na shodu letošnje skupščine na Vrhniki je poročal g. tajnik, da se s prihodnjim šolskim letom razširi štirirazrednica v petrazrednico. — Prostori za peti razred ne bodo letos v šolskem poslopiju, dokler se hiša ne zviša še za jedno nadstropje, kakor namerava vodstvo. — Za mesec dni se prične novo šolsko leto, natečaj za novo učiteljsko moč je bil že razpisan. Opozorjamo slavne vodstvo, oziroma predstojništvo moške podružnice v Trstu, naj začasno prisikri peto šolsko sobo, da ne bode morda novi učitelj imenovan, ne da bi imel kje učiti. — Mi vemo, da so s tem stroški združeni, vendar se je pa odločiti začasno, bode ali ne bode petega razreda. Skrben oče.

— Kolesar — ponesrečil. Sodni pisar v Ljubljani g. Sever, 17leten mladenič, sin znanega mizarskega mojstra v Krakovem, je včeraj na Gorenjskem blizu Podnarta ponesrečil. Vozil se je na biciklu; njegova dva tovariša sta, prišedši do hudega klanca z Brezja, stopila raz kolesi, Sever pa, dasi ni imel na svojem kolesu zavornice, je tudi po klancu vozil. Zdirjal je nizdol, nakrat pa odletel s kolesa v prepad in obležal tam — mrtev.

— Nagrada za rešitev življenja. Deželna vlada je pripoznala Francetu Primcu v Strelških ulicah št. 2, nagrado 20 gold. za rešitev življenja tri leta stare deklice Kristine Jager, katera je dve 2. aprila t. l. padla v Ljubljano.

— Letošnja letina na Dolenjskem kaže, koder ni toča pobila, srednje ugodno. Vina in sadja bo malo, poljskih pridelkov: krompirja, žita, ajde i. dr. bo precej.

— Potres v Vitanju. 16. t. m. ob 1/2 4. uri popoldne so čutili v Vitanju na Spodnjem Štajerskem pet sekund trajajoč potres, katerega je spremljalo močno podzemeljsko grmenje. Potres se je ob 4. uri ponovil.

— Ljubljana je vsled občutne suše nepričakovano upala. Stanje znaša 50 cm pod normalom. Gnusni kanali kažejo se vsled tega v mestu človeku, ob obrežju gredočemu, ter puhte svoj neznosni smrad iz votlin! Kanalizacija mesta je nujno potrebna, ali pa naj se kanali v Ljubljano znižajo!

— Utonil je v Premu 27letni samski kovač Ivan Frank.

— Poštna ekspedicija za šentjakobski okraj se je preselila v popravljeno zatiški dvorec.

— Goljufica. Mestna policija je aretovala danes Antonijo Jazbec iz Novega mesta, katera je na ime raznih strank po prodajalnicah vzela blaga, ne da bi ga plačala. Pri črevljarju Antonu Rupniku, Pod Trančo, je vzela na ime nekega kanonika par črevljev in pri Jakobu Koblici na Mestnem trgu pa na ime škofove kuharice solčnik in dežnik.

— Najden denar je zapravil Leopold Sprajc, brivski vajenec v Šelenburgovih ulicah št. 6. V sredo našel je okoli 150 gl. blizu Kozelje in je šel potem s tovariši pit na Vič. Ker je čez mero zapravil denar po gostilnah in se vozil s fижakrji okoli, prišla ga je policija. Mogoče je tudi, da je denar ukraden, ker se je dobil pri njem vetrih, s katerim je moral tudi „delati“.

* Car — katolik? List „Sunday Special“ je prinesel brzojavko, da se je car Nikolaj II. naveličal vladanja ter da odloži krono, potem pa prestopi h katolicizmu. Car pojde osebno k papežu, da ga pripravi za novo vero... Seveda je ta vest le plod strašne vročine in novic revne dobe „kislih kumar.“

* Avstrijska armada in plemstvo. Vojški šematizem, ki je izšel 7. t. m. kaže, da ima naša armada 30.932 častnikov med t-mi je 4840 (torej skoraj 16% plemičev. Največ jih je seveda med generaliteto.

* Morilka. 31. julija t. l. je kmetica Roža Vrbanić iz Glinice ustrelila kmeta Petra Samardžijo ter zbežala preko meje. Čez nekaj dni pa se je zopet vrnila, in so jo orožniki zgrabili ter prepeljali v Slunj. Zakaj je kmeta umorila, ni znano.

* Gadi. V Comploju na Tirolskem imajo pri hišah in hlevih toliko gadov, da otrok sploh ne pusté več iz hiš. Za vsakega ubitega gada je določena premija 30 kr., a Tirolci menda ne marajo premij.

* Mož se išče. V berlinskih časopisih išče 23letna dama, ki more svojega soproga sama preživiti, moža. Te dni pa je dobilo 50 mladeničev zaprta pisma, s katerimi jih neznanka pozivlja na sestanek v neko gostilno. Znamenje je bel nagelj. Vseh 50 je baje prišlo, a čakali so zaman. Končno pa so se sprli in stopili v gostilničarjem ter z drugimi gosti, da jih je policija več zaprla.

* Kraljica Margareta in deklica. Italijanski listi poročajo, da je videla italijanska kraljica Margareta v neki predkrajni ulici Rima lepo deklico, ki je šivala. „Ali znaš tudi plesti nogavice?“ jo je vprašala kraljica. — „O seveda“, je odgovorila deklica. — „Spleti mi torej par nogavic in mi jih prinesi! Ali me poznaš?“ — „Da, Vi ste kraljica“, je odgovorila deklica. — „Torej prinesi mi nogavice v dvor!“ Črez nekaj dni je prinesla deklica kraljici nogavice ter dobila za plačilo par svilenih rožnobarvnih. V eni nogovici so bili bonboni, v drugi pa nekaj denarja. Deklica je bila tega darila jako vesela, toda črez nekaj dni je dobila kraljica pismo: „Gospa! Vaše lepo darilo mi je povzročilo veliko žalost. Denar mi je vzel oče, bonbone mi je pojedel brat, nogavice pa hoče nositi mama.“

* Kuga v Evropi. Strašno kugo so prenesle toraj vender le ladije iz Afrike in Indije v Evropo. V Oportu, največji luki portugalski, sta zbolela dva človeka, katerih jeden je že umrl. Že prej pa je umrl nekdo na sumljivi bolezn. Včeraj pa so prišle vesti o kugi tudi iz Lizbone. Španija in Portugalska sta torej že okuženi.

* Svetovna razstava. V Glasgou se bo leta 1901 pod pokroviteljstvom kraljice Viktorije in princa Walesa priredila svetovna razstava. Ker želi odbor za prireditve razstave, da bi bili v kolikor mogoče obilem številu zastopani na razstavi izdelki iz tujih dežel, prosi predsednik trgovske zbornice v Glasgou trgovinsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, naj interesujoče se kroge opozori na to razstavo. Dotični, ki bodo razstavili svoje izdelke l. 1900 v Parizu, in ki nameravajo razstaviti jih tudi v Glasgou, pošljejo jih lahko iz Pariza naravnost v Glasgov. Natančnejše podatke preskrbi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

* Viharji in povodnji. Blizu Santiaga je vsled neprestanega dežja velika povodenj. Osočni vlak je padel z mostu v reko, ter je utonilo pri tem 50 oseb. Valovi so

odnesli tudi celo hišo; devet ljudi je utonilo. — Iz Montevidea pa poročajo, da je bil ondi strašen cyklon, ki je porušil več hiš in ubil mnogo ljudi.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 18. avgusta. Ogrski ministrski predsednik, Koloman Széll pride v torek sem in odpotuje v sredo v Ischl, kamor pojde finančni minister, dr. Kaizl že v ponedeljek.

Brno 18. avgusta. Skupni strankarski shod avstrijske socialne demokracije se bo vršil dne 24. septembra.

Pariz 18. avgusta. Bivši italijanski vojaški atašé, polkovnik Panizardi, brzojavlja „Figaru“, da tisti raport, na katerega se v Rennes sklicujejo generali, ni nikdar eksistiral in potrja to s svojo častno besedo.

Pariz 18. avgusta. Napadalec na Dreyfusovega zagovornika Laborija je že prijet. Ujeli so ga v Dolu. Zove se Glord Priznal je svoj zločin.

Rennes 18. avgusta. Zasliševanje s Picquartom se nadaljuje tudi danes. V „Figaru“ obelodanjene izjave avstrijskega vojnega atašéja Schneiderja, da je pismo, na katero sta se sklicevala generala Mercier in Roget, in katero se njemu pripisuje, podtaknjeno in navaden falsifikat, ne bo vojno sodišče uvaževalo, dokler mu je vlada formalno ne dostavi.

Berolin 18. avgusta. Pruska poslanska zbornica je odklonila vse predloge glede nasvetovanih kanalov. Sprejela je samo dva paragrafa.

Narodno gospodarstvo.

Obrtno-pravno postopanje pri zglatitvi razširjanja ali omejitve obstoječih obrtnih pravic.

C. kr. deželna vlada je poslala trgovski in obrtni zbornici naslednji dopis:

Iz pozvedovanja, katero je c. kr. trgovinsko ministrstvo z ukazom z dne 27. aprila 1897 št. 22.911 začelo, so vdeležena ministrstva izpredvidela, da je dosedanja praksa obrtnih oblastev z ozirom na obrtno pravno postopanje pri zglatitvi razširjanja ali omejitve obstoječih obrtnih pravic različna in da je vsled tega potrebno, da se to postopanje enostavno uredi.

V ta namen je c. kr. trgovinsko ministrstvo sporazumno z ministrstvom za notranje stvari sledeče ukrenilo:

Zglatitev je razširjanje že obstoječe obrtne pravice na nove prvotno neimenovane pravice ali pa omejitve dosedanjih obrtnih pravic se mora smatrati kot odglasilo dosedanjega in kot zglatitev novega obrta, oziroma kot prošnja za podelitev novega dopustila in se ima vsled tega v teh slučajih dosedanja obrtni list oziroma dopustilni dekret odvzeti in nov obrtni list oziroma dopustilni dekret izdati.

Ker je namreč obrtni list (dopustilo) za presojanje obrtnih pravic merodajen (§ 36. o. r.), se pri spremembi obrtne pravice, bodisi razširjanje ali omejitve prejšnji obrtni list (dopustilni dekret), ki ne zadostuje več razmeram in svojemu postavnemu določilu, ne more pustiti stranki.

Za spremembo vsebine obrtnega lista (dopustilnega dekreta) pa tudi v zakonu ni skrbjeno, ker isti govori samo o izdaji obrtnega lista (dopustilnega dekreta), kakor gori omenjeno postopanje pri zglatitvi sprememb obrtnih pravic, zlasti za znamek na prvem obrtnem listu (dopustilnem dekretu) bi zakonu nasprotovalo, pri večkratnih spremembah vsebine obrtne legitimacije nejasno storilo in obtežilo določbo obrtnih pravic v posameznih slučajih naposled pa tudi težkoče napravilo z ozirom na zadružno pripadanje. Pri novi obrtni legitimaciji, ki se mora vsled tukaj predpisanega postopanja izdati pri zglatitvi razširjanja ali omejitve obstoječih obrtnih pravic, se bode na primeren način oziralo na prejšnje obrtne pravice, zlasti na dan kedaj se je prejšnja obrtna legitimacija dobila.

Izjema gorenjega pravila nastopi tedaj ako obsega zglašeno razširjanje dosedanje obrtne pravice tak obrt, ki je od prejšnjega obrta različen (§ 12 odst. 3. o. r.), toda le v toliko, da se v tem slučaju stranki prejšnji obrtni list pusti in le za novo zglašeno obrt izda nov obrtni list. Pri koncesionarnih (dopuščanih) obrtih se mora odlo-

žitev oziroma razveljavljanje dosedanjega dopustila smatrati kot pogojno, odvisno od dovolilne rešitve prošnje za podelitev razširjene ali omejene pravice.

Obrtnik sme tedaj svoj obrt na podlagi starega dopustila dalje izvrševati in sicer v vsakem slučaju, dokler ni končano obrtno oblastveno postopanje o njegovi prošnji, oziroma, če se njegova prošnja ni uslišala, sme na podlagi pravnega obstoja njegovega prejšnjega dopustila obrt dalje izvrševati.

Ob enem z izdajo novega, za razširjen ali omejen obseg se glasečega dopustilnega dekreta, se mora potem razveljaviti prejšnja dopustilna listina.

— C. in kr. intendantca 3. voja nana znanja trgovski in obrtniški zbornici, da namerava vojaški erar nakupiti po trgovskih običajih večjo množino žita (pšenice, rži, ovsa.) Kot dostavni kraji se določajo: Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Ljubljana, Trst, Gorica in Pulj. Nakupilo se bode: 4400 q pšenice, 20.800 q rži in 26.500 q ovsa. Pismene ponudbe, kolekovane z jedno krono in zapečatene, upošljejo naj se do 24. avgusta t. l., 10. ure dopoldne ces. in kr. intendantci 3. voja v Gradcu. Natančnejši podatki o ponudbenih pogojih in dostavnih terminih vpogledajo se lahko v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (20—33)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

August	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v C.	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
17.	9. zvečer	734-2	20-3	sl. jug	jasno	00 mm
18.	7. zjutraj	734-6	16-9	sr. svzhod	oblačno	00 mm
	2. popol.	735-7	18-5	sr. jvzhod	oblačno	00 mm

Srednja včerašnja temperatura 21-9°, nor-
male: 18-7°.

Dunajska borza

dné 18. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	30	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	„	15	„
Avstrijska zlata renta	118	„	35	„
Avstrijska krona renta 4%	99	„	95	„
Ogerska zlata renta 4%	118	„	40	„
Ogerska krona renta 4%	96	„	45	„
Avstro-ogerske bančne delnice	902	„	—	„
Kreditne delnice.	388	„	—	„
London vista	120	„	65	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	„	90	„
20 mark	11	„	77	„
20 frankov	9	„	55 1/2	„
Italijanski bankovci	44	„	40	„
C. kr. cekini	5	„	67	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Srajersko deželno zdravilišče
KOPEL Rogatec
SLATINA
Sezona: maj-september
KRAŠNA LEGA
Udobnost in ceneno poletno bivališče!
Sijajni zdravilni železoda, jeher, ledvic
uspehi pri boleznih in šopilnih organov
Svetovnoznani alkalicni in solinčni vrelci: **TEMPELSKI in STYRIA-VRELEC**
Vsakovrstna zdravljenja. Prospekte pošilja brezplačno ravateljstvo.

Vizitke
priporoča
Narodna
Tiskarna.

Janko Klopčič
urur v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriškanske plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrsne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapetnice, prstani, uhani, zapone, priklepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstani in uhani z dijamanti in briljanti. Specializirane vsake vrste v zalogi.
Nikjer se ne kupuje ceneje.
Popravila zanesljivo, točno in cenol 33

Prej **Alozij Erjavec** J. Zor
črevljarski mojster v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.
Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavu obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 33
Mere se shranjujejo. — Vnanji naročilom naj se priloži vzorec.

MODERCE natančno po životni meri
za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi
priporoča
HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg
št. 17. 33
Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileni blago, perilo,
e e e e e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e e

„Ljubljanski Zvon“
št. 2 leta 1898 kupi upravništvo
„Ljubljanskega Zvona“.

CIRKUS ENDERS

v Lattermannovem drevoredu
v nalašč zato zgrajeni, povsem kriti in
lepo okrašeni stavbi.

Danes v petek, 18. avgusta t. l.
ob 8. uri zvečer

tretji veliki, izredni
High Life-večer

à la cirque Franconi v Parizu
rendenzvous finega sveta.

Danes izborna sestavljen vsopred, same
novosti!

Velika privlačnost! Posebnost I. vrste!
Tukaj še nikdar prikazano!

Ježa po preriji v prašumah Indije.

Velikanska in neprekosljiva produkcija na dveh
neosedlanih konjih. Izvršujeta jo gđ. Marianne
in gosp. Rieffenach.

Non plus ultra! Tukaj še nikdar
prikazano!

Opazka. Gosp. Rieffenach je bil s to velikan-
sko novo točko skoz 6 mesecev v Berlinu in
Stockholmu v cirkusu Busch angaževan ter je
dosegel največje priznanje in popoln uspeh.

Novost! Še v nobenem cirkusu tukaj prikazano.
Zadnjikrat!

40 klovnov 40

velik balet in quodlibet

40 klovnov gospodov in dam 40

Dalje nastop vsega umetniškega osebja
v svojih najboljših sijajnih točkah.

Za prav mnogobrojen poset prosim

(1504) **ravnateljstvo.**

Jutri velika predstava.

Št. 9120.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Krškem.

S to službo združena je letna plača 600 gld., eventualno dobiva dotični okrožni
zdravnik tudi še nagrado 500 gld. za opravljanje službe v krški bolnici.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 10. septembra t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko
državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje
ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral pa se bo le na take prosilce, kateri so najmanj že dve leti službovali v
kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 17. avgusta 1899.

Velika prodaja vina.

Vlastelinstvo v Dubrovi, pošta Krapina-Toplice

ponuja **po najnižjih cenah** svoje vinske zaloge, obstoječe iz

1000 hektolitrov čistih, jako dobrih belih vin

lastnega pridelka iz let 1890, 1892, 1894, 1895.

Povprašati naj se blagovoli pod gornjim naslovom.

(1442—5)

Pisarja

s hitro in dobro pisavo, ki je že služboval
v notarski pisarni, sprejemem pod ugod-
nimi pogoji. Ponudbe in spričevala naj se
mi naravnost dopošljejo.

Ivan Plantan

(1499—2) c. kr. notar v Ljubljani.

Spretnega

stenografa

za slovenski in nemški jezik sprejme po
ugodnimi pogoji v svojo pisarno

dr. Matej Pretner

(1497—3) **advokat v Trstu.**

Priporočava (21—188)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvršnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

V najem se daje

gostilna in prodajalnica

z mešanim blagom

pri Velški papirnici pod Ljubljano.

Več o tem se izve pisмено kakor tudi
ustno pri lastniku **Francu Lipah-u**
v Dobrunji hiš. št. 67, pošta Spodna
Hrušica. (1505—1)

(1507—1)

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujce dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Konfiscirano.

V Ljubljani, 18. avgusta.

Slovenska liturgija v Dalmaciji.

„Agramer Tagblatt“ poroča: Kakor se nam javlja iz Zadra z dobro poučene strani, se rimska kurija z akcijo nadškofa Rajčevića proti staroslovenski maši ne strinja ter je ne odobrava. V kratkem izide v tej zadevi odlok kurije, ki bode izpolnila želje dalmatinskega prebivalstva. Gorko želimo, da bi bila ta vest resnična, ter da odlok rimske kurije za vselej spodnesel tla takim latinizatorskim samovoljnostim, kakoršne si je dovolil nadškof Rajčević.

Dogodki na Francoskem

kažejo, da so stebri, na katerih sloni francoska republika, popolnoma trhleni in gnili. Pričevanje francoskih generalov kaže, da smatrajo ti poštenjaki očitna sleparstva Henryja, Paty de Clama in Esterhazyja za velezaslužno domoljubno delo, ter da je bil Dreyfus obsojen le na podlagi praznih domnevanj, govoric in sumov, ne pa na podlagi jasnih in neovrznih dokazov. Najnovejšje je, da smatrajo generali sedaj Dreyfusa vendar-le piscem usodnega bordereaua,

poskrbela zanj in mu nesla, kar je ostalo pri hiši.

Tretji dan je prišel na vrsto Gregor. Kmet Gregor je bil udan pijači in tožbam. Branil se ga je živo pod streho, ko so ga pripeljali pod njegovo hišo. Sosedje so ga prisilili, a nosili od druge, kar potreba. Prinesli so čistega platna in mleka. Tu in tam je pogledal čez dan še kak otročaj v sami srajci na pod in zbežal.

Na večer Gregorja ni bilo doma. Sedel je v krčmi in jezil se nad sosedi.

Drugo jutro so našli Tjadeja mrtvega. Ležal je na slami ves mrzel in siv ter z zevajočimi očmi. Nagubano čelo je bilo še svetlo od potu, lasje pa kot zljepljeni...

Po besedovanji so odločili za mrtvaški oder star, prazen ulnak na Gregorjevem vrtu. Prodal ga je že pred leti drugam, a stal je še vedno na starem mestu. Star čevljar naj bi ga porabil takrat pri postavljanju nove kajže za sobo in hram. Tja so postavili mizo, nastlali jo s slamo, potlej pa prinesli Tjadeja zavitega v rjuho. Star kmet ga je umil in oblekel. Zato mu je kupil nečak žganja. Položili so tako Tjadeja na oder, zakrili mu obraz po svojih običajih s pokrivalom in pregnili ga vsega z naličjem, ki je segalo ravno še do vznožja in skrilo boste noge. — Dala je naličje pravična in božja žena, kateri je umrl m...

LISTEK.

Tri dni in tri noči.

(Črtica. Spisal Jurij Zaloški.)

Bolan in v potrebi povrnil se je Tjade v vas svojih dedov in sorodnikov. Bilo ga ni že nad celih trideset let zdržema na spregled. Govorilo se je o njem za gotovo, da so ga ubili Turki in vzeli njegovo kri...

Poprej se je vračal vsaj nekaterikrat in pravil ljudem tu in tam čudne zgodbe o ljudeh tam po Pruskem, na Tirolah in v Lahih. Bil je baje še dlje, na Rusovskem v mrazu in snegu ter šel še naprej, celo tja do groba Mohamedovega, ki bi ga menda ne smel videti noben krščen človek. Zato pa je prišlo prokletstvo čezenj, in Bog mu ni dal več videti v življenji rojstnega kraja ter umreti tam. Lahko bi se hodilo po svetu, če ne bi bilo zadnje ure...

A Tjade je prišel vender-le. Prevladalo je zato mnenje drugih, da ima in zna brati stoletno pratiko, v kateri je zapisana natanko zadnja ura vsacega človeka —

Ljudje so ga imeli v čudnem spominu in branili so se ga zategadelj. Kadar koli je prišel sicer nazaj, imel je polne žepe denarjev, stal na voglih, smejal se ljudem in zapravljal vse. Potlej je izginil na nagloma.

Ko je prišel zadnjikrat, opeharil je za gotovo ženo svojega brata in ga spravil pod zemljo —

Zdaj pa je bil star, ves izsušen in popolnoma brez pomoči. Pripeljali so ga na zadnjo uro iz mesta in ga prepustili soseski.

Vzeti bi ga imel nečak njegov, a ta se ga je ubranil, ker ni imel ob čem preživiti ga, prostora pa je bilo komaj za ženo in otroke. Drugi niso bili voljni, ker ni obdeloval domače zemlje in se rajše pehal po svetu ves čas svojega življenja. Naposled so kmete izvadljali ter ga prepeljali v zgornji konec vasi.

Najprvi na vrsti je bil bogat kmet s priimkom Moranov. Njegovo posestvo je bilo veliko in imel je vsega obilo. Bil pa je sila tenkovesten in človek poln predsodkov. Govoril je rad o svojem imenju, bil prepričan o svoji veljavi in meril je vsak hip na tistem veliki razloček med seboj in kom drugim... Zato je poslušal najrajše, če ga je hvalil kdo, štel take ljudi za pametne, bil jim uslužen ter jih popraševal nalašč tu in tam za svet. Seveda so bile navadno stvari, ki jih je umel on bolje kot kdo drugi. Kazal je na ta način svojo bistroumnost. Prisegal je na izkušnjo svojih prednikov ter praznoval v letu še vse one dni posebej, na katere se jim je

zgodila kaka nesreča. Za novotarje je bil gluh in se jim je posmehoval.

Bil je že prileten in šele pred letom oženjen. Govoril je o svoji ženi z velikim spoštovanjem ter obiskoval z njo na vsak večji praznik svojega tasta.

Postlal je Tjadeju v svisli, nosil mu sam mleka, kupil mu žganja, ki mu ga je ulival potem lastnoročno. Ob tacihi prilikah je poklical nekaj sosedov ter skušal začeti razgovor z njim. Tjade je bil slab. Govoril je le še v presledkih. Jezik se mu je vsaki čas zapletel, jasnost pa ga je zapuščala. — Spravili so iz njega toliko kot nič. Pomilovali so ga in tolažili s smrtjo... Potem so ga pustili do noči.

Drugi dan je bil Tjade toliko da živ. Prepeljali so ga h kmetu, ki je bil drugi izvadljan. Ta je bil skop, nezaupljiv in izkoriščal je kolikor možno druge. Bil je umen v branji in vedel je in znal vsak hip svetovati komu kaj. Če se je obneslo, potem šele je poskusil sam. Hlevi in hiša so bili še čisto starinski, kot so jih bili postavili predniki. Odlasal je s popravljem povsod in ves čas svojega življenja. Imel je že dorasle sinove, nad katerimi je tožil v vsakem pogovoru.

Brigal se ni sam za starca Tjadeja več kot toliko, da ga je z očitajočimi besedami stavil sinovom v svarilo. Žena je

dasiravno je pisava bordereaua notorično Esterhazyjeva, in dasiravno je Esterhazy sam že opetovano, javno, v listu „Matinu“ priznal, da je pisal tisti bordereau, na podlagi katerega je bil Dreyfus obsojen. Sedaj pravijo nekdanji generalski zagovorniki in strastni branitelji lopovskega majorja Esterhazyja, da se je dal Esterhazy s 600.000 franki podkupiti, da sedaj laže ter se sam proglašja piscem bordereaua, katerega pa je vendar-le pisal Dreyfus. Generali se vrté torej s svojimi dokazi kakor petelin na strehi, in kar je včeraj govorilo za Esterhazyjevo krivdo in Dreyfusovo nedolžnost, je danes „nov“ dokaz za Esterhazyjevo nedolžnost in Dreyfusovo krivdo. S takimi pričami ima seveda Dreyfus sila težak boj. — Labori se počuti slabše, zato bode stopil na njegovo mesto odvetnik Mornard. Odvetnik Demange je baje dober zagovornik, a počasen mislec, zato so imeli generali zadnje dni, ko ni bilo Laborija pred sodiščem, mnogo lažje polje. — Antisemit Guérin s 40 pristaši je še vedno oblegan in vlada se doslej še ni odločila, kako se polasti teh zarotnikov proti ustavi, ki še sedaj pošilja proklamacije na narod, da se naj jim pridruži v boju zoper sedanjo vlado. Guérin hujska torej še sedaj k revoluciji. Znani antisemitski fanatik Rochefort je pobegnil v Švico. Zaprti Dérouléde je bil baje glava široko razpredene zarote, ki je hotela z denarjem pretendentov ustanoviti monarhijo.

Nemški sredozemski prekop.

V nemškem drž. zboru se je začelo drugo čitanje vladne predloge, naj se zgradi od Dorpmunda do Rena in dalje velik sredozemski prekop. Pri prvem čitanju vladna predloga ni dobila večine, kar je Viljema II. jako jezilo ter je parkrat — na raznih banketih — prav osorno ropotal nad upornimi konservativci. Tudi pri drugem čitanju so se pokazali že takoj prvi dan hudi nasprotniki novega prekopa. Opozicija konservativnih agrarcev in Poljakov je jako resna in možno je, da ne dobi predloga niti pri drugem čitanju zadostne večine. Nasprotniki pravijo, da bode prekop osredotočil ves promet, da bode prenesel trgovino le na obmejne dežele ter s tem škodil onim, ki so od prekopa oddaljenejše. Železnice bodo jako oškodovane. Tudi bode imeli Nizozemska in Belgija od prekopa glavno korist. Železniški minister Thielen je dokazoval, da velikanskega prometa železnice več ne zmagujejo, major Brodde pa je dokazoval važnost prekopa s strateškega stališča. Značilno je, da ima predloga tudi v centru več nasprotnikov. — Finančni minister Miquel je izjavil, da je vlada na to že pripravljena, da bo predloga odklonjena, a da za ta slučaj še ni ničesar sklenila. Zbornica pa naj se zaveda, da bode smatrala vlada odklonitev jako resno. Iz teh besed je sklepati, da misli vlada ali zbornico razpustiti ali pa se spremeni vlada. — Današnji „Grazer Tagblatt“ je prinesel brzojavko, da je bila predloga tudi pri drugem čitanju odklonjena, in sicer je glasovalo zanjo le 126 poslancev, proti pa 288. Vse govorance in grožnje Viljema II. niso torej prav nič zalegle! Ubogi Viljem!

na nagloma in nesrečne smrti v tujini. V kot so postavili star stol, nanj pa prižgano, zakajeno svetilko, večno luč. Poleg nje je ležala svetinja, nekaj žveplenic in trije krajcarji — zapuščina rajnkega... Pri njem ni bilo nikogar, le sèm in tjà je zabrenčala kaka muha — zunaj je šumel delavnik; samo stare hruške okolu uljnaka šumele so tiho in kot skrivnostnejše. Ko-koši so si izbrale svoj prostor drugje, in bližnji pes je zacvilil včasih. Uljnak je stal odprt, videl se je pa tudi od strani skozi lino mrtvaški prt brez vsakih form na izsušenem telesu.

Zvečer so pripeljali krsto. Dva kmeta sta ga dvignila in položila vanjo. Tačas so prihajali iz vasi molit k mrliču. Stali so ob njem s sklonjeno glavo, — uljnak je bil nekaj ostenkov prenizek za doraslega — potlej pa so polegli zunaj na travi. Govorili so v nizkih glasih, pili in kadili mrtvašnico; nekateri so molčali, ženske pa so pele pesmi od vic in večne sodbe. — Po polnoči zavladata je zopet tišina, da se je čulo tiho šumerje bližne vodé...

Drugo jutro je naložil cerkovnik krsto na voz in odpeljali so ga iz vasi še pred solnčnim vzhodom.

Shod nemške socialne demokracije.

Bodoča velika letna skupščina nemške socialne demokracije bo ena najvažnejših. Na dnevnem redu je obravnava o principalnih in taktičnih načelih vsega strankinega delovanja. Avgust Bebel bo govoril o napadih na temeljna načela in taktično postopanje stranke ter s tem sprožil veliko debato o nazorih Bernsteina in drugih, ki so začeli zametati nepraktični Marxizem. Bernstein, Schippel, Heine i. dr. so se od nače, katere zagovarja Bebel, daleč odstranili. V Hanovru se bode torej bila jako zanimiva bitka med socialisti raznih struj.

Anglija in Transvaal.

Napetost med Anglijo in Transvaalom narašča, in vojna je skoraj neizogibna. Vlada južnoafričanske republike je že odredila, naj se po javnih cerkvah moli za ohranitev miru. Angleška vlada je poklicala domov miru naklonjenega Butlerja, kar se splošno smatra za vseh bojaželjnih jin-gov v Londonu. Ako se Krüger v poslednjem času ne premisli in ne dovoli mešane komisije, ki naj dožene volilno reformo, je vojna gotova stvar. Nemški parnik „Reichstag“ je peljal te dni mimo Portugala 400 zabojev patron za Transvaal, kar dokazuje, da se Transvaalci že pripravljajo za boj. Lahkega dela Angleži ž njimi gotovo ne bodo imeli.

Dopisi.

Konfiscirano.

Konfiscirano.

Kako pa smo mi provocirali? Nemški listi priznavajo kolosalne demonstracije, a nakrat se spomnijo, da bi kdo lahko vprašal, čemu pa je ta sodrga tako divjala, — in tedaj privlečejo na dan vzrok: „unerhörte Provokationen“! In kake so bile te provokacije: „höhnisches Lächeln, höhnische Gebärden itd.“ Ali naj bi se bili jokali, ko smo stali na balkonih ali ob oknih in gledali, kako se je penila ta pak-kaža in vihtela svoje gorjače proti nam. Seveda „Narodni dom“ je že sam na sebi „Provokationsgebäude“, če se prikaže kdo na balkonu ali ob oknu, provocira itd. Smeš, to je jedini odgovor na take neumnosti in oslarije. Cenjeni nemškutarčki, ali provocirajo tudi naši kmetje in kmetice, kedar kupujejo v vaših trgovinah in Vam nosijo denar v vaše lačne blagajne? Recite vendar tudi njim, da provocirajo, morda postanejo potem drugega mnenja glede vas in vašega blaga! In končno: kdo pa je bila ta podivjana sodrga? Večinoma so bili to uslužbenci raznih nemškutarskih trgovcev, pomešani s poulično opito, najeto in plačano druhaljo, in tej četi na čelu cvet nemške kulture — nemški burši in — meščani Rasch, Mürtl, Rakuš, Stepišnik itd. V prvih vrstah je divjalo sorodstvo županovo, tistega župana, ki bi bil moral skrbeti za mir in red. Ali je kdo tako naven, da bo že verjel, da je imel župan resno voljo vzdržati mir? O, da, — ako drugi ne, naša oblastva! Toda sami Celjani se niso čutili dovolj močne za take junaške čine, poklicali so iz vseh bližnjih krajev redke odpadnike, zlasti pa so si naročili „ljube goste“ iz Gradca, ki so jim po svojih močeh pomagali pri tem plemenitem delu. Gradčani, ki so odbili Celjanom policijsko pomoč, poslali so — demonstracijsko pomoč. Opozoril bi pa pri tem na nedolžno protislovje, ki se je pripetilo nemškim listom. Pisalo se je, da so se Gradčani na potovanju ustavili v Celju, a potem smo čuli, da so se po „storjenem delu“ kar zopet vrnili v Gradec. Tudi tukaj ni treba komentarja. Krono svoji podlosti, nesramnosti in propalosti pa so postavili ti junaki, ko so se po razbojniških in telovajskih napadih in naskokih zbrali na — Siegesfeier ter se tam Gradčanom zahvaljevali za — pomoč! Fej takim kulturonoscem in dvakrat fej žurnalistiki, ki s pompom poročajo o taki Siegesfeier! Wir wilden sind doch bessere Leute!

Iz Celovca, 15. avgusta. Nekako zmagonosno so se povrnili 12. t. m. ob 7. uri s poštnim vlakom naši policaji, s svojimi pruskimi piklhavbami osedlani, iz rokovnjaškega nemčurskega Celja, kjer so kazali na prav žalosten način svoj pogum in svoje junaštvo. Koj ko smo čuli, da so bili odposlani od tu ti naši mestni varuhi celjskim barabm na pomoč, vedeli smo takoj tudi s kakimi ukazi, da so se podali

na pot. In nismo se varali. Strogo so imeli zaukazano, čuvati le izzivajoče Nemce, najstrožje pa postopati proti mirnim Čehom in Slovencem. Da so svojo nalogo v zaukaznem smislu dobro izvrševali, to povzeli smo iz raznih časniških poročil. Mi se temu nič ne čudimo in mestnim stražnikom prav za prav niti zameriti ne moremo, da so tako postopali. Oni so kot hlapci svojih nemško-narodnih predstojnikov postopali tako, kakor jim je predrznost, nadutost in zlobnost naših nemško-narodnih pokvek velevala. Ti ukazi pa niso bili tajni, ampak javno se je priznavalo, da je tako prav, ker bode na ta način imela mestna policija celjska večjo moč in bode mogla odločneje postopati proti Čehom in Slovencem, dočim bodo Nemci in nemčurji v tem slučaju varnejši, nego bi bili, če bi se poklicali orožniki ali vojaki na pomoč. Iz tega se razvidi, da so naši „kulturonosci“ s temi razmerami računali že kar naprej. Da so se celovski mestni stražniki skušali posebno odlikovati, ume se ob sebi, kar so storili z namenom, da bodo od svojih gospodarjev pri povratku pohvaljeni, eventuelno tudi za to še s posebnimi nagradami odškodovani. Prav čudno pa našo mestno policijo osvetljuje to pogumno nastopanje v Celju, dočim je doma navadno tako mlačna in lena, da ni skoro za nobeno rabo. Kakega pijanega dedca še spravi sem in tje pod ključ, za kaj družega pa ni. Ne upa se postopati niti proti ponočnjakom, ki dostikrat posebno v nočeh ob sobotah in nedeljah, tulijo in razgrajajo po mestu tako, kakor kaki vaški hlapci na deželi. Priznali pa so ti policijski možje sami, povrnivši se iz Celja, proti nekemu gospodu na celovškem kolodvoru, ki jih je vprašal, ako so se dobro držali, da so storili, kar in kolikor so mogli, da pa bi vsa mestna policija proti združenim Slovanom nič ne bila opravila, če bi jej ne bilo prišlo vojaštvo na pomoč. Značilno je pa tudi to, da so od tu šli Celjanom na pomoč vsi tisti nemški burši, ki imajo še kaj evenka na razpolaganje, katerim so se pridružili tudi razni drugi nemško-nacionalni rogovileži in celo nekatere babje macafure. Ko so se včeraj vračali, brala se jim je germanska razdivjanost še bolj markantno na obrazu, nego drugokrat. Kakor je iz listov razvideti, je celjska fakinaža z novega pokazala svojo neutešljivo srd proti nam Slovanom, kar bi nam moralo na široko odpreti naše oči. Velik škandal je tudi to, da so bili nekateri Čehi celo v Ljubljani izzivani in napadeni. Ali bomo mi Slovenci take surovosti še nadalje mirno prenašali? Ali bomo res trpeli, da nas bode ta razdivjana druhal pobijala kar pri belem dnevu s koli in kamenji? Ali nimamo za to, da hlapčujemo vladi leta in leta kot pokorni slugi, niti toliko pričakovati od iste, da bi poskrbela, da se nas ob takih prilikah ščiti? Ako hoče vlada imeti, da nas naši nasprotniki pobijajo, naj nam to pove, da se bomo vedeli pripraviti za boj. Mi se te nemške druhali ne bojimo; le pusti naj se nam proste roke. Slovanska kri, ki je tekla v nemčurskem Celju, mora biti in bode maščevana, kajti časi bodo prišli, ko se bode moralo s temi capini drugače govoriti. Treba je le, da se vzbudimo in se otresemo zaspanosti. Iz te nas morajo najnovejši celjski dogodki vzdramiti, da si bomo svesti velike naloge, katera čaka rešitve po naši slovanski pesti. Ne udajmo se! A vrlim našim bratom Čehom in osobito celjskim Slovencem iz dna svojih ogorčenih src: Svaka sila do vremena! Slava Vam, ker dobro ste se držali! Rešili ste čast slovansko! Živel!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. avgusta.

— Cesarjev rojstni dan praznoval se je danes, kakor po celi monarhiji, prav slovesno. Strelji z grada so zjutraj znaili, da je napočil ta dan. Ob 10. uri dopoldne je bila v stolni cerkvi maša, katere so se udeležili načelniki vseh cesarskih in avtonomnih uradov ter mnogo občinstva. Običajne salve so dali domobranci. Sinoči je bil pri deželnem predsedniku g. baronu Heinu supé, katerega so se udeležili gg. knezoškof dr. Jeglič, deželni glavar pl. Detela, deželnega glavarja namestnik baron Liechtenberg, župan Hribar, deželnosodni predsednik Levičnik, finančni prokurator dr. Račič,

finančni ravnatelj Lubec, državni pravdnik dr. Trenz, dvorni svetnik Schermerl, ministerialni svetnik vit. Förster, stacijski zapovednik podpolkovnik Tasch, orožniški zapovednik major Riedlinger, deželni odborniki Murnik, Povše in dr. Tavčar, vladna svetnika marki Gozani in dr. pl. Rüling, podpolkovnik Franck, predsednik notarske zbornice Gogola, predsednik odvetniške zbornice dr. Mosche, predsednik zdravniške zbornice dr. vitez Bleiweis, predsednik kranjske hranilnice Luckmann, komornik grof Leon Auersperg, nadinžener Stradal, prošt dr. Klofutar, kanonik Zamejic in vladni tajnik ter načelnik prezidialnega urada Haas. Mej supřejem je sviral vojaška godba. Napitnico na cesarja je izrekel deželni predsednik baron Hein, in je bila ista sprejeta z burnimi živio- in Slava-klici.

— **Deželnovladno poslopje** je bilo danes dopoldne slovesno blagoslovljeno. Slavnosti so se udeležili samo deželnovladni uradniki.

— **Kako je okrajni glavar grof Attems Čehe podil iz Celja.** Piše se nam: Ko se je od strani mestnega urada zahtevalo, da Čehi odpotujejo s ponočnim brzovlakom, podpiral je okrajni glavar, gospod grof Attems to zahtevo s pristavkom, da je, če Čehi sami ne bi hoteli, vse pripravljeno, da se porabi sila. Dostavil je: občinstvo je sila razburjeno, jeden ranjenih je mrtev, jeden umira. To je bila neresnica. Ne vemo, jeli je bil gospod grof to neresnico verjel sam, ali ne, a značilno je na vsak način za državnega dostojanstvenika, da na opetovana vprašanja trdi faktum, o kojem se ni prepričal, da je resničen ali pa očitna laž.

— **Izlet „Sokola“ na Vrhniko** se je — kakor smo že poročali — moral preložit na drugo nedeljo. V pojasnilo naproseni smo navesti, da je poleg izrečene želje za odbor „Sokola“ bilo še tudi to mero dajno, da do včeraj popoldne, ko je bil čas kaj natančnejšega naznaniti v „Narodu“ glede posebnega vlaka, še ni imel nobene rešitve od strani južne železnice ravnateljstva na Dunaju. Posebni vlak pa se je naprosil zlasti zaradi jako neugodne ure odhoda navadnih vlakov z Vrhnike, ker po 5. uri popoldne ne vozi več noben vlak. Toliko v pojasnilo vsem čestitim rodoljubnim prebivalcem na Vrhniki in v okolici. — Odlok železnice je dospel še le danes popoldne ob 1/2 4. uri, da je vlak dovoljen.

— **Iz Dobropolja** se nam piše: „Slovenec“ je prinesel v 185. številki iz naše doline dolgozeven dopis, kateri ima na sebi nekaj takih znakov, kakor da je — naroden. Dopis ima namen biti nekako spričevalo o zaslugah gosp. Jakliča ter kot tako tudi nekako priporočilo pri podeljevanju nadučiteljskega mesta na naši štirirazrednici. Ker boče dopis v „Slovencu“ tvoriti javno mnenje iz naše doline, čutimo potrebo, da se tudi mi nekoliko pobavimo z njim. V rečenem dopisu se z velikansko gorečnostjo hvalijo vse mogoče in nemogoče vrline g. Jakliča v šoli in zunaj šole, in iz vse razvnetosti je spoznati, kako g. Jaklič in nekaj njegovih somišljenikov hrepeni, da bi postal nadučitelj gosp. Jaklič, ter bi mu bilo tako zagotovljeno še naprej sejati razpor in sovraštvo s svojim konsumnim društvom. G. Jakliča se v dotičnem dopisu povzdiguje v deveto nebo, dasi je vsem dobro znano, da g. Jaklič na korist konsumnemu društvu zanemarljivo šolo. Tako vsaj se je izrazil njegov bivši voditelj, dokaz je pa menda tudi, da je dobil že gosp. Jaklič — ukor. Nadejamo se trdno, da se pristojne oblasti ne bodo dale motiti po takih bizantinskih dopisih, niti po kakih „korakih“, katere bodo v to svrhu prav gotovo storili nekateri klerikalni gospodje, ampak da je merodajnim činiteljem jedino-le pri srcu dejanska potreba in dobra stvar. Naša šola — to smo primorani priznati, dasi nam je težkograjati, — je prav zelo zanemarljiva. Dosedanji gospod nadučitelj, dasi vsega spoštovanja vreden mož, je bil že nekoliko prestar, g. Jaklič pa je imel preveč posla pri konsumnem društvu, seveda vsemu človek tudi ne more kaj; drugi dve učni moči pa sta dve učiteljici, ki pa poučujeta v prvih dveh razredih. Za to mesto treba je tedaj čelega moža, ki se bo brigal le za šolo, ki se bo zavedal svojega poklica, ter bo z vso vnemo izvrševal svojo dolžnost. Zlasti pa bi želeli kakega starejšega zkušenega g. učitelja k nam, ki hi imel

tudi dobro voljo poleg vseh družih potrebnih zmožnosti. To, prosimo iskreno, naj imajo pred očmi poklicani faktorji. — Kar še dalje kvasi čast. g. dopisnik o naši dolini, o koristi in veliki kanski potrebi združne pivnice, ter o liberalcih, je vse tako bedasto, da ne čutimo potrebe na to odgovarjati. Pripomniti bi imeli samo še to, da se pri nas ne more govoriti o liberalcih in klerikalcih, ampak samo o ljudeh, ki so spoznali smoter in korist konsumnega društva ter mu obrnili hrbet, in o onih, ki se še delj zavajajo v društveno pivnico.

— **Stavbna kronika.** Kar se je letošnjo pomlad pričelo graditi, bo do zime tudi že pod streho in ometano. Vojaska bolnica utegne biti spomlad otvorjena. Dr. Mundova hiša na Rimski cesti, Kornova v Slomškovih, Treotova na Sv. Petra cesti so pod streho; Štrukljeva v Kolodvorskih ulicah je dograjena do drugega nadstropja. Prihodnji teden imajo Palusovi dediči na Sv. Jakoba trgu pričeti podirati ostalo zidovje svoje razdrapane hiše, ker se je v jedni sobi strop udril in je nastala nevarnost za življenje ljudi, ki še notri stanujejo (!), kakor tudi mimoidočih. Sicer je pa škandal, da se je ta podrtija trpela cela štiri leta po potresu na mestu. Zdaj je magistrat poskrbel za to, da se na onem prostoru zgradi dostojno poslopje ali pa svet prodaja. V Kolodvorskih ulicah podrli so troje odkupljenih poslopij. Tam se prične graditi „ljudska kopel“ za ljubljanske reveže. Na Trnovskem pristanu se dovažajo obilo stavbnega materiala. V Cerkvenih ulicah se prezidavajo prostori v bivši meščanski vojašnici, zdaj Orosi. Dolenčevi hiši št. 21, v koje pritličnih sobah bo nastanjen II. mestni otroški vrtec, v predelanih nadstropjih pa manjša stanovanja za stranke. Zadnji selilni rok je bil letos živahen, zlasti je bilo opaziti mnogo selitev iz novih vlažnih hiš v stare, in iz sredine mesta na periferijo. Cene stanovanjem niso še nič padle, draginja istih je kričeča, pomanjkanje srednjih stanovanj je še vedno čutno, kar se bode nad hišnimi gosodarji več ali manj še maščevalo. Vreme je bilo zadnje mesece za zidarske dela ugodno.

— **Petrazrednica pri sv. Jakobu v Trstu.** Piše se nam iz Trsta: Na shodu letošnje skupščine na Vrhniki je poročal g. tajnik, da se s prihodnjim šolskim letom razširi štirirazrednica v petrazrednico. — Prostori za peti razred ne bodo letos v šolskem poslopju, dokler se hiša ne zviša še za jedno nadstropje, kakor namerava vodstvo. — Za mesec dni se prične novo šolsko leto, natečaj za novo učiteljsko moč je bil že razpisan. Opozarjamo slavne vodstvo, oziroma predstojništvo moške podružnice v Trstu, naj začasno priskrbi peto šolsko sobo, da ne bode morda novi učitelj imenovan, ne da bi imel kje učiti. — Mi vemo, da so s tem stroški združeni, vendar se je pa odločiti začasno, bode ali ne bode petega razreda. Skrben oče.

— **Kolesar — ponesrečil.** Sodni pisar v Ljubljani g. Sever, 17leten mladenič, sin znanega mizarskega mojstra v Krakovem, je včeraj na Gorenjskem blizu Podnarta ponesrečil. Vozil se je na biciklu; njegova dva tovarisha sta, prišedši do hudega klanca z Brezja, stopila raz kolesi, Sever pa, dasi ni imel na svojem kolesu zavornice, je tudi po klanecu vozil. Zdirjal je nizdol, nakrat pa odletel s kolesa v prepad in obležal tam — mrtev.

— **Nagrada za rešitev življenja.** Deželna vlada je pripoznala Francetu Primcu v Streliških ulicah št. 2, nagrado 20 gold. za rešitev življenja tri leta stare deklice Kristine Jager, katera je dve 2. aprila t. l. padla v Ljubljano.

— **Letošnja letina na Dolenjskem** kaže, koder ni toča pobila, srednje ugodno. Vina in sadja bo malo, poljskih pridelkov: krompirja, žita, ajde i. dr. bo precej.

— **Potres v Vitanju.** 16. t. m. ob 1/4 4. uri popoldne so čutili v Vitanju na Spodnjem Štajerskem pet sekund trajajoč potres, katerega je spremljalo močno podzemeljsko grmenje. Potres se je ob 4. uri ponovil.

— **Ljubljana je vsled občutne suše** nepričakovano upala. Stanje znaša 50 cm pod normalom. Gnusni kanali kažejo se vsled tega v mestu človeku, ob obrežju gredočemu, ter puhte svoj neznosni smrad iz votlin! Kanalizacija a mesta je nujno potrebna, ali pa naj se kanali v Ljubljano znižajo!

— **Utonil je v Premu 27letni samski** kovač Ivan Frank.

— **Počtna ekspedicijska za šentjakobski** okraj se je preselila v popravljeno zatiški dvorec.

— **Goljufica.** Mestna policija je aretovala danes Antonijo Jazbec iz Novega mesta, katera je na ime raznih strank po prodajalnicah vzela blaga, ne da bi ga plačala. Pri črevljarju Antonu Rupniku, Pod Trančo, je vzela na ime nekega kanonika par črevljev in pri Jakobu Kobilici na Mestnem trgu pa na ime škofove kuharice solnčnik in dežnik.

— **Najden denar** je zapravil Leopold Sprajc, brivski vajenec v Šelenburgovih ulicah št. 6. V sredo našel je okoli 150 gl. blizu Kozelje in je šel potem s tovarishi pit na Vič. Ker je čez mero zapravil denar po gostilnah in se vozil s fижakarji okoli, prišla ga je policija. Mogoče je tudi, da je denar ukraden, ker se je dobil pri njem vetrih, s katerim je moral tudi „delati“.

* **Car — katolik?** List „Sunday Special“ je prinesel brzojavko, da se je car Nikolaj II. naveličal vladanja ter da odloži krono, potem pa prestopi h katolicizmu. Car pojde osebno k papežu, da ga pripravi za novo vero ... Seveda je ta vest le plod strašne vročine in novic revne dobe „kislih kumar.“

* **Avstrijska armada in plemstvo.** Vojaske šematizem, ki je izšel 7. t. m. kaže, da ima naša armada 30.932 častnikov med temi je 4840 (torej skoraj 16% plemičev. Največ jih je seveda med generaliteto.

* **Morika.** 31. julija t. l. je kmetica Roža Vrbanjč iz Glinice ustrelila kmeta Petra Samardžijo ter zbežala preko meje. Čez nekaj dni pa se je zopet vrnila, in so jo orožniki zgrabili ter prepeljali v Slunj. Zakaj je kmeta umorila, ni znano.

* **Gadi.** V Compoju na Tirolskem imajo pri hišah in hlevih toliko gadov, da otrok splah ne pusté več iz hiš. Za vsakega ubitega gada je določena premija 30 kr., a Tirolci menda ne marajo premij.

* **Mož se išče.** V berlinskih časopisih išče 23letna dama, ki more svojega soproga sama preživiti, moža. Te dni pa je dobilo 50 mladeničev zaprta pisma, s katerimi jih neznanka pozivlja na sestanek v neko gostilno. Znamenje je bel nagelj. Vseh 50 je bajé prišlo, a čakali so zaman. Končno pa so se sprli in stepli z gostilničarjem ter z drugimi gosti, da jih je policija več zaprla.

* **Kraljica Margareta in deklica.** Italijanski listi poročajo, da je videla italijanska kraljica Margareta v neki predkrajni ulici Rima lepo deklico, ki je šivala. „Ali znaš tudi plesti nogavice?“ jo je vprašala kraljica. — „O seveda“, je odgovorila deklica. — „Spleti mi torej par nogavic in mi jih prinesi! Ali me poznaš?“ — „Da, Vi ste kraljica“, je odgovorila deklica. — „Torej prinesi mi nogavice v dvor!“ Črez nekaj dni je prinesla deklica kraljici nogavice ter dobila za plačilo par svilenih rožnobarvnih. V eni nogovici so bili bonboni, v drugi pa nekaj denarja. Deklica je bila tega darila jako vesela, toda črez nekaj dni je dobila kraljica pismo: „Gospa! Vaše lepo darilo mi je povzročilo veliko žalost. Denar mi je vzel oče, bonbone mi je pojedel brat, nogavice pa hoče nositi mama.“

* **Kuga v Evropi.** Strašno kugo so prenesle toraj vender-le ladije iz Afrike in Indije v Evropo. V Oportu, največji luki portugalski, sta zbolela dva človeka, katerih jeden je že umrl. Že prej pa je umrl nekdo na sumljivi bolezn. Včeraj pa so prišle vesti o kugi tudi iz Lizbone. Španija in Portugalska sta torej že okuženi.

* **Svetovna razstava.** V Glasgou se bo leta 1901 pod pokroviteljstvom kraljice Viktorije in princa Waleske priredila svetovna razstava. Ker želi odbor za prireditve razstave, da bi bili v kolikor mogoče obilem številu zastopani na razstavi izdelki iz tujih dežel, prosi predsednik trgovske zbornice v Glasgou trgovinsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, naj interesujoče se kroge opozori na to razstavo. Dotični, ki bodo razstavili svoje izdelke l. 1900 v Parizu, in ki nameravajo razstaviti jih tudi v Glasgou, pošljejo jih lahko iz Pariza naravnost v Glasgov. Natančnejše podatke preskrbi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

* **Viharji in povodnji.** Blizu Santiaga je vsled neprestanega dežja velika povodenj. Osební vlak je padel z mostu v reko, ter je utonilo pri tem 50 oseb. Valovi so

odnesli tudi celo hišo; devet ljudi je utonilo. — Iz Montevidea pa poročajo, da je bil ondi strašen cyklon, ki je porušil več hiš in ubil mnogo ljudi.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 18. avgusta. Ogrski ministrski predsednik, Koloman Széll pride v torek sem in odpotuje v sredo v Ischl, kamor pojde finančni minister, dr. Kaizl že v ponedeljek.

Brno 18. avgusta. Skupni strankarski shod avstrijske socialne demokracije se bo vršil dne 24. septembra.

Pariz 18. avgusta. Bivši italijanski vojaški atašé, polkovnik Panizardi, brzojavlja „Figaru“, da tisti raport, na katerega se v Rennesu sklicujejo generali, ni nikdar eksistiral in potrja to s svojo častno besedo.

Pariz 18. avgusta. Napadalec na Dreyfusovega zagovornika Laborija je že prijet. Ujeli so ga v Dolu. Zove se Glord Priznal je svoj zločin.

Rennes 18. avgusta. Zasliševanje s Picquartom se nadaljuje tudi danes. V „Figaru“ obelodanjene izjave avstrijskega vojnega atašéja Schneiderja, da je pismo, na katero sta se sklicevala generala Mercier in Roget, in katero se njemu pripisuje, podtaknjeno in navaden falsifikat, ne bo vojno sodišče uvaževalo, dokler mu je vlada formalno ne dostavi.

Berolin 18. avgusta. Pruska poslanska zbornica je odklonila vse predloge glede nasvetovanih kanalov. Sprejela je samo dva paragrafa.

Narodno gospodarstvo.

Obrtno-pravno postopanje pri zglatitvi razširjanja ali omejitve obstoječih obrtnih pravic.

C. kr. deželna vlada je poslala trgovski in obrtni zbornici naslednji dopis:

Iz pozvedovanja, katero je c. kr. trgovinsko ministrstvo z ukazom z dne 27. aprila 1897 št. 22.911 začelo, so vdeležena ministrstva izpredvidela, da je dosedanja praksa obrtnih oblastev z ozirom na obrtno pravno postopanje pri zglatitvi razširjanja ali omejitve obstoječih obrtnih pravic različna in da je vsled tega potrebno, da se to postopanje enostavno uredi.

V ta namen je c. kr. trgovinsko ministrstvo sporazumno z ministrstvom za notranje stvari sledeče ukrenilo:

Zglatitev je razširjanje že obstoječe obrtne pravice na nove prvotno neimenovane pravice ali pa omejitve dosedanjih obrtnih pravic se mora smatrati kot odglasilo dosedanjega in kot zglatitev novega obrta, oziroma kot prošnja za podelitev novega dopustila in se ima vsled tega v teh slučajih dosedanja obrtni list oziroma dopustilni dekret odvzeti in nov obrtni list oziroma dopustilni dekret izdati.

Ker je namreč obrtni list (dopustilo) za presojanje obrtnih pravic merodajen (§ 36. o. r.), se pri spremembi obrtne pravice, bodisi razširjanje ali omejitve prejšnjega obrtni list (dopustilni dekret), ki ne zadostuje več razmeram in svojemu postavnemu dololočilu, ne more pustiti stranki.

Za spremembo vsebine obrtnega lista (dopustilnega dekreta) pa tudi v zakonu ni skrbjeno, ker isti govori samo o izdaji obrtnega lista (dopustilnega dekreta), kakor gori omenjeno postopanje pri zglatitvi sprememb obrtnih pravic, zlasti za znamek na prvem obrtnem listu (dopustilnem dekretu) bi zakonu nasprotovalo, pri večkratnih spremembah vsebine obrtne legitimacije nejasno storilo in obtežilo določbo obrtnih pravic v posameznih slučajih naposled pa tudi težkoče napravilo z ozirom na zadružno pripadanje. Pri novi obrtni legitimaciji, ki se mora vsled tukaj predpisanega postopanja izdati pri zglatitvi razširjanja ali omejitve obstoječih obrtnih pravic, se bode na primeren način oziralo na prejšnje obrtne pravice, zlasti na dan kedaj se je prejšnja obrtna legitimacija dobila.

Izjema gorenjega pravila nastopi tedaj ako obsega zglašeno razširjanje dosedanje obrtne pravice tak obrt, ki je od prejšnjega obrta različen (§ 12 odst. 3. o. r.), toda le v toliko, da se v tem slučaju stranki prejšnji obrtni list pusti in le za novo zglašeno obrt izda nov obrtni list. Pri koncesionarnih (dopuščanih) obrtih se mora odlo-

žitev oziroma razveljavljanje dosedanjega
dopustila smatrati kot pogojno, odvisno od
dovolilne rešitve prošnje za podelitev raz-
širjene ali omejene pravice.

Obrtnik sme tedaj svoj obrt na pod-
lagi starega dopustila dalje izvrševati in
sicer v vsakem slučaju, dokler ni končano
obratno oblastveno postopanje o njegovi
prošnji, oziroma, če se njegova prošnja ni
uslišala, sme na podlagi pravnega obstoja
njegovega prejšnjega dopustila obrt dalje
izvrševati.

Ob enem z izdajo novega, za raz-
širjen ali omejen obseg se glasečega dopu-
stilnega dekreta, se mora potem razveljaviti
prejšnja dopustilna listina.

— C. in kr. intendant 3. voja na-
znanja trgovski in obrtniški zbornici, da
namerava vojaški erar nakupiti po trgov-
skih običajih večjo množino žita (pšenice,
rži, ovs.) Kot dostavni kraji se določajo:
Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Ljubljana,
Trst, Gorica in Pulj. Nakupilo se bode:
4400 q pšenice, 20.800 q rži in 26.500 q
ovsa. Pismene ponudbe, kolekovane z jedno
krono in zapečatene, upošljejo naj se do
24. avgusta t. l., 10. ure dopoldne ces. in
kr. intendantu 3. voja v Gradcu. Natančnejši
podatki o ponudbenih pogojih in dostavnih
terminih vpogledajo se lahko v pisarni tr-
govske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —

za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (20—33)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“

M. Leustek-a v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Vlaka nad morjem 806,2 m. Srednji arčni tlak 736,9 mm.

August	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C.	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
17.	9. zvečer	734,2	20,3	sl. jug	jasno	00 mm
18.	7. zjutraj	734,6	16,9	sr. svzhod	oblačno	00 mm
	2. popol.	735,7	18,5	sr. jvzhod	oblačno	00 mm

Srednja včerašnja temperatura 21,9°, nor-
male: 18,7°.

Dunajska borza

dné 18. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gid.	30	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100		15	
Avstrijska zlata renta.	118		35	
Avstrijska krona renta 4%.	99		95	
Ogerska zlata renta 4%.	118		40	
Ogerska krona renta 4%.	96		45	
Avstro-ogerske bančne delnice.	902		—	
Kreditne delnice.	388		—	
London vista.	120		65	
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58		90	
20 mark.	11		77	
20 frankov.	9		55 1/2	
Italijanski bankovci.	44		40	
C. kr. cekini.	5		67	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEK, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gid.

Stajarsko deželno zdravilišče
KOPEL Rogatec
SLATINA
Sezona: maj-september.
KRAŠNA LEGA!
Udobnost in ceneno polje bivališče!
Sijajni zdravilni železci, jeter, ledvic
uspehi pri boleznih in v solininih organov.
Svetovno znani karkasni in solinčni vrelci. **TEMPELSKI** in
VSAKOVSTNA ZDRAVLJENJA. Prospekt pošlji brezplačno ravnanstvu.

Vizitke
priporoča
Narodna
Tiskarna.

Janko Klopčič
urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, sre-
brne, tula, ameriškanske
plaque, zlate ure. Stenske
ure. Ure z nihalom. Sa-
lonske ure. Pisarniške ure.
Raznovrsne lično izdelane
budilke. Srebrne, tula,
amer. plaque, novo-zlate,
fine 14kar. zlate verižice,
zapestnice, prstani, uhani,
zapone, priklepki, gumbi
za manšete in srajce,
igle za kravate iz grana-
tov. Razne stvari iz Kina-
srebra. Prstani in uhani
z dijamanti in briljanti.
Specialitete vsake vrste
v zalogi.
Nikjer se ne kupuje
ceneje.
Popravila zanesljivo,
točno in cenoljivo.
33

Prej **Alozij Erjavec** J. Zor
črevljarski mojster v Ljubljani, Cevljarske ulice 3.
Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečistiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavu obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 33
Mere so shranjujejo. — Vnanji naročilo naj se priloži vzorec.
MODERCE natančno po životni meri
za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi
priporoča
HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg
št. 17. 33
Skladišče za modno blago, pozamentirje, trakove, čipke, svileno blago, perilo,
e e e e e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e e

„Ljubljanski Zvon“
št. 2 leta 1898 kupi upravništvo
„Ljubljanskega Zvona“.

CIRKUS ENDERS

v Lattermannovem drevoredu

v nalašč zato zgrajeni, povsem kriti in
lepo okrašeni stavbi.

Danes v petek, 18. avgusta t. l.
ob 8. uri zvečer

tretji veliki, izredni

High Life-večer

à la cirque Franconi v Parizu

rendenzvous finega sveta.

Danes izborna sestavljen vspored, sam e
novosti!

Velika privlačnost! Posebnost I. vrste!

Tukaj še nikdar prikazano!

Ježa po preriji v prašumah Indije.

Velikanska in neprekosljiva produkcija na dveh
neosedlanih konjih, izvršujeta jo gđ. Marianne
in gosp. Rieffenach.

Non plus ultra! Tukaj še nikdar
prikazano!

Opazka. Gosp. Rieffenach je bil s to velikan-
sko novo točko skoz 6 mesecev v Berlinu in
Stockholmu in cirkusu Busch angaževan ter je
dosegel največje priznanje in popoln uspeh.

Novost! Še v nobenem cirkusu tukaj prikazano.

Zadnjikat!

40 klovnov 40

velik balet in quodlibet

40 klovnov gospodov in dam 40

Dalje nastop vsega umetniškega osobja
v svojih najboljših sijajnih točkah.

Za prav mnogobrojen poset prosim

ravnateljstvo.

Jutri velika predstava.

Št. 9120.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Krškem.

S to službo združena je letna plača 600 gld., eventualno dobiva dotični okrožni
zdravnik tudi še nagrado 500 gld. za opravljanje službe v krški bolnici.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 10. septembra t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrij-
sko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje
ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral pa se bo le na take prosilce, kateri so najmanj že dve leti službovali v
kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 17. avgusta 1899.

Velika prodaja vina.

Vlastelinstvo v Dubrovi, pošta Krapina-Toplice

ponuja po najnižjih cenah svoje vinske zaloge, obstoječe iz

1000 hektolitrov čistih, jako dobrih belih vin

lastnega pridelka iz let 1890, 1892, 1894, 1895.

Povprašati naj se blagovoli pod gornjim naslovom.

(1442—5)

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar

Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče
stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr.
do 2 gld. 25 kr., kegljiske kroglice 12 cm debele
1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za
omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne
cigarnike in zdravstvene pipe do najfinejše vrste.

Popravila od kosti, roga, morskih pen, iantarja,
lesa izvršuje po najnižji ceni. 33

33

Pekarija in slastičarna

Jakob Zalaznik.

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Podružnica:

Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno,
zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh
vrst kruh na vago, ržen kruh in prepe-
čenec (Vanille-Zwieback). V svojih slas-
tičnicah postrezam točno z najfinejšim
nasladnim pecivom in s finimi pristnimi
likérji ter z Vermouth-vinom. Posebno
opozarjam na fine indijanske krofe in
zavitke s smetano napolnjene. 33

Pisarja

s hitro in dobro pisavo, ki je že služboval
v notarski pisarni, sprejem pod ugod-
nimi pogoji. Ponudbe in spricevala naj se
mi naravnost dološljejo.

Ivan Plantan

(1499—2) c. kr. notar v Ljubljani.

Spretnega

stenografa

za slovenski in nemški jezik sprejme pod
ugodnimi pogoji v svojo pisarno

dr. Matej Pretner

(1497—3) advokat v Trstu.

Priporočava (21—188)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvršnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

1507—1

V najem se daje

gostilna in prodajalnica

z mešanim blagom

pri Velški papirnici pod Ljubljano.

Več o tem se izve pismeno kakor tudi
ustno pri lastniku **Francu Lipah-u**

v Dobrunji hiš. št. 67, pošta Spodna

Hrušica. (1505—1)

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1

1507—1